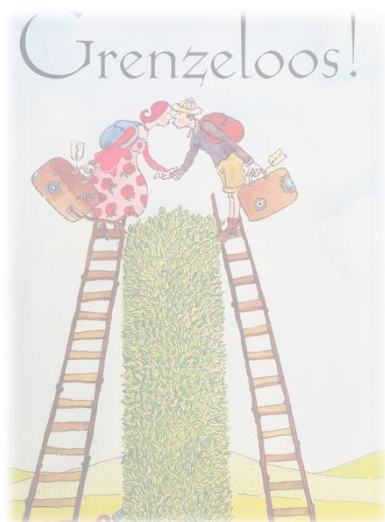

Alblasserwaard- Vijfheerenlanden

HALFJAARLIJKE VOORTGANGSRAPPORTAGE REGIONAAL MAATSCHAPPELIJKE AGENDA

September 2020

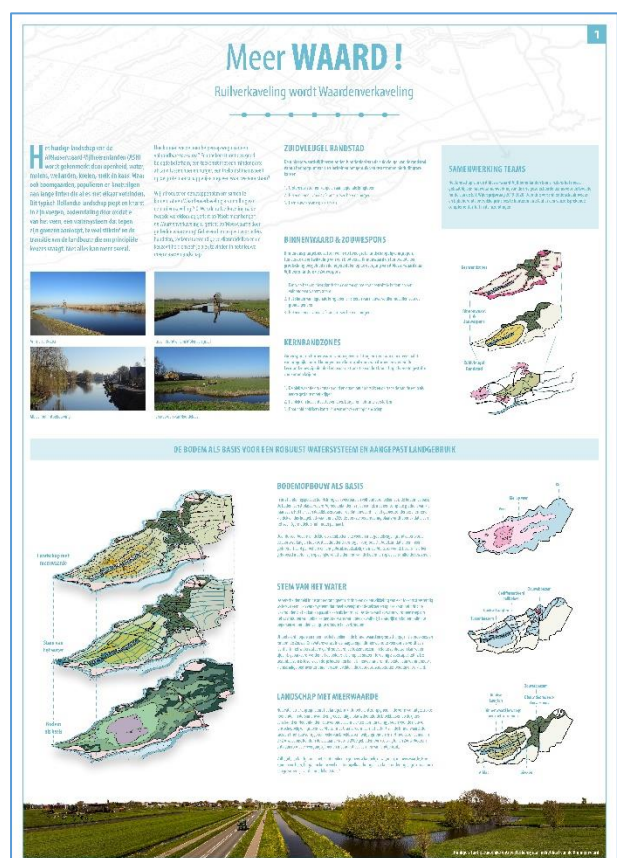
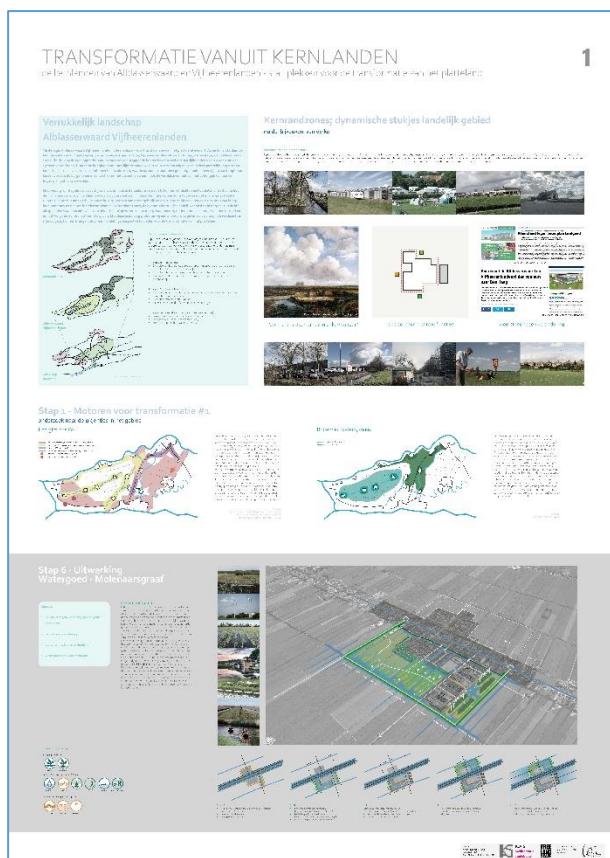
Deze rapportage is opgesteld door Team RMA van de GR Alblasserwaard-Vijfheerenlanden met medewerking van de ambtelijk trekkers van de RMA-opgaven

Voorwoord

Voor u ligt de “Halfjaarlijkse Voortgangsverslag Regionaal Maatschappelijke Agenda”. Het is alweer de vierde rapportage die u ontvangt vanuit de per 1 januari 2019 formeel nieuw gestarte wijze van regionale samenwerking. We typeren deze samenwerking als “Grenzeloos Samenwerken”, omdat de opgaven niet begrensd worden door bestuurlijke grenzen maar over grenzen heen gaan. Per opgave kan het gebied van samenwerking, en daarmee de samenwerkingspartners, verschillen. Bovendien spelen naast gemeenten, provincies en waterschap ook maatschappelijke organisaties en bedrijven een belangrijke rol in de samenwerking. Ieder half jaar brengen we u, colleges en raden van gemeenten en provincies, bestuur van het waterschap, besturen van maatschappelijke organisaties en bedrijven, op de hoogte van de stand van zaken van de opgaven die we in de Regionaal Maatschappelijke Agenda hebben samengebracht.

Helaas heeft ook de RMA last van het Corona-virus. De reguliere raadsbijeenkomsten die werden georganiseerd om de voortgang binnen RMA-opgaven te bespreken zijn de afgelopen periode geannuleerd. Ook het jaarlijkse congres in september kon om die reden niet plaatsvinden. Wel zijn we bezig om een aangepaste vorm te bedenken waarbij we toch de voortgang met een breed publiek kunnen delen en het wellicht mogelijk is om toch ook met elkaar te kunnen bijpraten. Want ook dat laatste aspect is een grote meerwaarde van deze bijeenkomsten. Een aangepast gelegenheid zal, afhankelijk van de maatregelen van de overheid, mogelijk in november plaatsvinden maar daarover hoort u snel meer.

Op 23 september heeft de landelijke finale plaatsgevonden van de Eo Wijers Prijsvraag 2019-2020. De prijsvraag is bedoeld voor landschapsarchitecten om een toekomstvisie te geven op een gebied of regio. Voor deze editie waren vier regio's geselecteerd, waaronder de Alblasserwaard-Vijfheerenlanden. Meer

informatie leest u bij opgave 1 landschapsontwikkeling. Twee bureaus hebben samen de eerste prijs voor onze regio gewonnen met interessante vergezichten over de toekomstige inrichting van ons landschap. Dit vormt prachtige input om nu met elkaar in onze regio verder te praten en om tot gezamenlijke beelden te komen waaraan we met elkaar aan de slag gaan. In de komende maanden willen we daartoe een bijeenkomst organiseren. Meer informatie over de plannen van de drie bureaus kunt u vinden op <https://eowijers.nl/2e-ronde/>.

De voortgang van de opgaven verschilt in tempo maar voor elke opgave is voortgang te benoemen. Met name de opgaven die te maken hebben met de benutting van ons landschap snellen in rap tempo voort. Het blijft een belangrijk aandachtspunt om ervoor te zorgen dat de opgaven geen onnodige belasting geven in het gebied. Reden waarom we blijven zoeken naar mogelijkheden om deze opgaven gezamenlijk te laten optrekken. Dit is enerzijds efficiënter, maar kan ook meerwaarde en, zoals dat zo mooi heet, koppelkansen bieden. De continuïteit in de opgaven blijft een punt van aandacht. In de afgelopen periode is een aantal ambtelijk trekkers vertrokken en nieuwe trekkers gekomen. Deze hebben natuurlijk even tijd nodig om op te starten en de projecten weer de nodige voortgang te geven. Wisselingen zullen er natuurlijk altijd blijven maar het is zaak voor de samenwerkingspartners om snel weer vervangers te vinden en de voortgang erin te houden. Verder zijn enkele opgaven bezig aan een heroriëntatie van de richting. Dit speelt bij de opgaven agrarische economie (nieuw beleid wordt geformuleerd), maritieme (maak)industrie en bedrijventerreinen (deze worden samengevoegd om tot een nieuwe opgave met nieuwe ambitie te komen), vrijetijdseconomie (zoektocht naar een nieuwe focus) en bereikbaarheid (zoeken naar maximale invloed vanuit de regio). Daarmee blijven we de opgaven aanpassen aan de veranderende omstandigheden en belangen.

U leest de specifieke ontwikkelingen per opgave in dit document. Iedere opgave begint met informatie op het niveau van de opgave. Daaronder volgt nadere informatie over de projecten en activiteiten die onder deze opgave zijn vormgegeven. Mocht u naar aanleiding van deze rapportage vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met Team RMA (info@regioav.nl, 085 486 85 40) of met de ambtelijk of bestuurlijk trekker van de betreffende opgave.

Theo Segers – Voorzitter Strategisch Beraad RMA

Kees de Haas – netwerkmanager RMA

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	2
Inhoudsopgave	4
Opgave 1: Landschapontwikkeling.....	5
Opgave 2: Wonen	7
Opgave 3: Verkeersveiligheid	14
Opgave 5: Zorg: Iedereen Doet Mee!	16
Opgave 6: Agrarische Economie	21
Opgave 7: Maritieme (Maak)Industrie	23
Opgave 9: Vrijtijdseconomie.....	25
Opgave 10: Bedrijventerreinen.....	28
Opgave 11: Arbeidsmarkt	30
Opgave 12: Bereikbaarheid	33
Opgave 13: Waterveiligheid & Klimaatadaptatie.....	36
Opgave 14: Bodemdaling.....	39
Opgave 15: Energietransitie	41
Bijlage: Uitvoeringsplan 2020 RMA	44

N.B. De opgave 4 (stedelijke kernen) en 8 (innovatieve noord-zuid as) zijn in 2018 voorlopig gestopt, omdat er onvoldoende duidelijkheid ontstond over het doel en de te behalen resultaten.

Opgave 1: Landschapsontwikkeling

Opgave	
Doel	<i>Het doel van dit programma is het landschap van Alblasserwaard-Vijfheerenlanden aantrekkelijk en karakteristiek houden, kernkwaliteiten van onze streek behouden en nieuwe ontwikkelingen (bijv. voor duurzaamheid en energietransitie, aanpak dijken en oevers, en nieuwe bestemming voor vrijkomende agrarische bebouwing) op passende wijze inpassen. Hierbij gebruik maken van innovatie en vernieuwing vanuit initiatiefnemers. Betrokkenheid van de bewoners en gebruikers van het gebied benutten en versterken. Voorkomen dat het gebied op slot wordt gezet. Het beoogde resultaat is een landschapsuitvoeringsplan met heldere programma's en projecten.</i>
Bestuurlijk Trekker	<i>Maks van Middelkoop (Vijfheerenlanden)</i>
Ambtelijk Trekker	<i>Dick Verwoert (Molenlanden)</i>
Partners	<i>Gorinchem, Molenlanden, Vijfheerenlanden, Provincie Zuid-Holland, Provincie Utrecht, Waterschap Rivierenland</i>
Risico's/bijzonderheden	<i>Het uitvoeringsprogramma is afhankelijk van het beschikbaar stellen van financiering door de betrokken partijen.</i>
Overall performance	

Projecten
Landschapsuitvoeringsplan Doel: <i>Samen met belanghebbende partijen en inwoners willen we komen tot een visie op de toekomst van het landschap waarbij ruimte is voor nieuwe ontwikkelingen maar kernkwaliteiten behouden kunnen blijven. Daarbij wordt aandacht besteed aan het vergroten van de biodiversiteit en het meer zichtbaar maken van de cultuurhistorie van het gebied.</i> Deelnemers: <i>Gorinchem, Molenlanden, Vijfheerenlanden, Provincie Zuid-Holland, Provincie Utrecht, Waterschap Rivierenland, Gebiedscoalitie AV, Gebiedscommissie Utrecht-West, noordelijke Drechtsteden.</i> Stand van zaken: <u>Landschaps Uitnodigings Document</u> <i>In het afgelopen jaar is in samenwerking met gemeente Molenlanden, gemeente Vijfheerenlanden, gemeente Gorinchem, provincie Utrecht en Zuid-Holland, waterschap Rivierenland en vele maatschappelijke organisaties hard gewerkt aan het in kaart brengen van de ontwikkelkansen voor het landschap in de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden met een doorkijk naar 2030. Het resultaat, het Landschaps Uitnodigings Document (LUD) Alblasserwaard-Vijfheerenlanden, is door Bureau iMoss uit Amersfoort in januari 2020 opgeleverd. Dit document wordt in combinatie met een voorstel voor de uitvoeringsorganisatie in het voorjaar van 2020 aangeboden aan de besturen van de partners. De Gebiedscoalitie Alblasserwaard-Vijfheerenlanden en de Gebiedscommissie Utrecht-West hebben aangegeven een actieve rol te willen spelen bij de uitvoering van het vervolg.</i>

Projecten

Landschap in 2050

Voor de ontwikkelingen op de lange termijn (planhorizon 2050) is aangesloten bij de 11e Prijsvraag van de Eo Wijers Stichting "Verrukkelijke Landschap". In dat kader denken landschapsarchitecten na over het landschap van de toekomst. Tijdens de jaarlijkse Landschapstriënnale op 23 september 2020 is het landelijk winnende ontwerp bekendgemaakt. Dit is de regio Twente geworden met de inzending "De Eeuwige Bron" van H+N+S Landschapsarchitecten, Ruimtevolk, Roosmalen en Savelkous, Vitens. Voor onze regio heeft de regionale jury op 3 september gekozen voor twee winnende ontwerpen, te weten "Transformatie vanuit Kernlanden van K.A.S. Architectuur en Stedenbouw, Freelandchap en "Meerwaard! – Ruilverkaveling wordt waardenverkaveling" van Bureau Peter de Ruyter Landschapsarchitectuur, Atelier Des Hollants, Wageningen University, Boerenverstand, Kadaster.

- **Projectleider:** Dick Verwoert (Molenlanden).
- **Financieel:** Het LUD heeft tot een lichte budgetoverschrijding geleid. Deze overschrijding is over de drie gemeenten verdeeld en betaald. In het uitvoeringsplan 2020 is indicatief budget (€100.000) opgenomen voor realisatie van de projecten die kunnen voortkomen uit dit LUD. De komende maanden zal blijken wat er werkelijk nodig is. Dit zal dan concreet aan de deelnemende partijen gevraagd worden. We hopen dat de eerste projecten in de loop van dit jaar kunnen starten!
- **Risico's/bijzonderheden:** Omdat het landschap van de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden niet ophoudt bij de grenzen van de drie gemeenten, zijn ook de Noordelijke Drechtsteden (of Zuidelijke Alblasserwaardgemeenten), Hardinxveld-Giessendam, Sliedrecht, Papendrecht en Alblasserdam betrokken. Zij zijn bij diverse bijeenkomsten zowel ambtelijk als bestuurlijk aanwezig geweest.

Opgave 2: Wonen

Opgave	
Doel	<i>We willen in onze streek een aantrekkelijk en onderscheidend aanbod van woningen realiseren voor zowel nieuwe als huidige inwoners. We willen dat het aanbod van de woningen zowel in aantal als in kwaliteit goed aansluit bij de vraag naar woningen. We willen datgene doen en bouwen wat kan en wat binnen de woonvisie past. Zowel voor de bestaande voorraad als de nieuwbouw. Kansen grijpen! De woningen worden duurzamer gemaakt en we zorgen ervoor dat mensen met een (zorg)behoefte zo lang mogelijk in de wijken en kernen kunnen blijven wonen.</i>
Bestuurlijk Trekker	<i>Ro van Doesburg (Gorinchem)</i>
Ambtelijk Trekker	<i>Judith van Eck (sinds 1 mei) (Gorinchem)</i>
Partners	<i>Gorinchem, Molenlanden, Vijfheerenlanden, woningcorporaties en incidenteel ontwikkelaars, banken, zorgpartijen en makelaars.</i>
Stand van zaken	<i>Er wordt op diverse dossiers intensief samengewerkt, waarbij de projecten in relatie tot arbeidsmigranten en het wijzingen van de urgentie- c.q. huisvestingsverordening op dit moment prioriteit hebben. Daarnaast lopen er met de provincie gesprekken over de woningbouwprogrammering voor de Alblasserwaard en de wijze van monitoring. Komende periode zal daarnaast gestart worden met het proces om te beoordelen hoe we willen omgaan met de regionale woonvisie, die inmiddels drie jaar gelegen is vastgesteld.</i>
Overall performance	

Projecten	
Monitor	
• Doel: <i>Monitoren stand van zaken van de nieuwbouw en de sociale huursector om te zien of dit in lijn ligt met de regionale woonvisie om daar waar nodig bij te sturen.</i> • Deelnemers: <i>Woningcorporaties, gemeenten Gorinchem, Molenlanden, Vijfheerenlanden.</i> • Stand van zaken: <i>Dit project vindt jaarlijks plaats en wordt opgestart voor 2019. De monitor 2018 werd in het vierde kwartaal 2019 aan de provincie aangeleverd.</i> • Projectleider: <i>Judith van Eck (waarnemend).</i> • Financieel: <i>De kosten van het project zijn eerder betaald vanuit het regiobudget 2018 en voor de monitor van 2019 wordt nog nader bekeken wat de kosten zijn voor technische ondersteuning bij het opstellen van de monitor.</i>	

Projecten

- **Risico's/bijzonderheden:** *Er lopen op dit moment gesprekken met de provincie over de woningbouwprogrammering en de monitoring. De uitkomst hiervan kan invloed hebben op de wijze waarop de monitoring zal worden uitgevoerd.*

Flexwonen (inventarisatie)

- **Doel:** *Het doel van dit onderzoek was primair om de behoefte aan flexwonen in beeld te krijgen door de omvang en ontwikkeling van de doelgroepen in kaart te brengen, alsook de daarmee samenhangende vraag naar snel toegankelijke woonruimte.*
- **Deelnemers:** *Provincie Zuid-Holland, Woningcorporaties, gemeenten Gorinchem, Molenlanden, Vijfheerenlanden.*
- **Stand van zaken:** *Dit onderzoek is gedaan door deelname aan de Pilot flexwonen van Platform 31. Hierbij was de regio AV gekozen als een van de vijf landelijke pilots. In deze pilot zijn de volgende onderzoeksvragen behandeld:*
 - *Welke doelgroepen van flexwonen kunnen gemixt worden en dus met eenzelfde dan wel gecombineerd aanbod bediend worden en welke combinaties zijn daarvoor minder geschikt?*
 - *Welke woningtypen, eventueel aanvullende voorzieningen en prijsniveaus zijn geschikt voor de doelgroepen van flexwonen?*
 - *Welke oplossingen zijn er al in de huidige woningmarkt en kunnen wellicht versterkt worden?*
 - *Welke concrete bouwlocaties en (potentiële) transformatieprojecten kunnen gebruikt worden voor flexwonen?*

De inventarisatie van de doelgroepen en de verkenning van de kansen is afgerond en neergelegd in het rapport Doelgroepen van Flexwonen Alblasterwaard-Vijfheerenlanden d.d. november 2018. De bevindingen zijn besproken aan de Bestuurlijke Tafel Wonen.

Flexibele huisvesting alliantie kernen Zuid Holland

- **Doel:** *In vervolg op de pilot Flexwonen (zoals hiervoor omschreven) is een vervolg pilot gestart in samenwerking met de provincie Zuid-Holland om te kijken naar de realisering van meerdere kleinschalige flexwoningen die passen bij de schaal van onze steden en dorpen.*
- **Deelnemers:** *Er wordt opgetrokken met verschillende gemeenten (o.a. gemeenten Gorinchem, Molenlanden, Vijfheerenlanden, Hardinxveld-Giessendam en Hoekse Waard). De pilot wordt ondersteund door het Ministerie van BZK die onder meer de begeleiding financiert en kennisuitwisseling tussen verschillende regio's en provincies is een belangrijk aspect. In de eerste helft van 2020 zijn er door de gemeenten geen concrete locaties naar voren gebracht om met pilotlocaties te starten. Komende periode zal worden beoordeeld of er eventueel op andere wijze aan de pilot gevolg kan worden gegeven.*
- **Projectleider:** *Judith van Eck (Gorinchem)*
- **Financieel:** *nvt.*
- **Risico's/bijzonderheden:** *Indien er geen locaties beschikbaar komen voor de pilot, kan de pilot waarschijnlijk niet worden voortgezet.*

Projecten

Huisvesting arbeidsmigranten

- **Doel:** *In vervolg op de pilot Flexwonen (zoals hiervoor omschreven) is een traject gestart om tot een gezamenlijk, regionaal beleid voor arbeidsmigranten te komen.*
- **Deelnemers:** *gemeenten Gorinchem, Molenlanden, Vijfheerenlanden, Hardinxveld-Giessendam*
- **Stand van zaken:** *Er is voor gekozen om de huisvesting van arbeidsmigranten apart van de hiervoor genoemde pilot op te pakken. Hiervoor is een regionaal traject opgezet dat in de periode november 2019 tot en met mei 2020 gelopen heeft, begeleid door bureau Public Result. Het doel is te komen tot een gezamenlijk en/of afgestemd regionaal beleid voor de huisvesting van arbeidsmigranten, met als uitgangspunt goede huisvesting voor deze doelgroep, mogelijkheden om deel te nemen aan de lokale samenleving en het voorkomen van leefbaarheidsproblemen en een te grote druk op de reguliere woningvoorraad. Dit aan de hand van goede regionale afstemming, samenwerking en het delen van beleid om elkaars beleid te versterken en een waterbedeffect te voorkomen.*

Het traject heeft een verkenning en aanzet voor regionaal beleid opgeleverd. De volgende beleidsonderdelen zijn nader uitgewerkt: inventarisatie, registratie, toetsingskader huisvesting, toezicht en handhaving en deelname aan de samenleving. Per onderdeel is verkend wat lokaal en wat regionaal opgepakt kan worden.

De notitie is uitgewerkt in een projectplan voor 2020. Dit plan is op 16 juli 2020 vastgesteld in het BT Wonen. In het projectplan zijn 7 deelprojecten benoemd: samenwerking, in beeld brengen arbeidsmigranten, registratie, huisvesting, toezicht en handhaving, deelname aan de samenleving, en informatie en communicatie. Binnen deze deelprojecten is gekozen is om te beginnen met het "laaghangend fruit", de acties waar op korte termijn resultaat mee te behalen valt.
- **Projectleider:** *Arno Vermeulen/ Peter van der Werff/Lia de Kievit*
- **Financieel:** *Op basis van cofinanciering samen met de provincie zal dit project ondersteund worden door een extern bureau. De kosten worden gedekt door de reeds gereserveerde budgetten in de gemeenten.*
- **Risico's/bijzonderheden:** *geen.*

Bestaande voorraad

- **Doel:** *Inzicht krijgen in de aantrekkelijkheid van de bestaande woningvoorraad, zowel koop als huur, en of het aanbod aansluit bij de (toekomstige) woonbehoefte van de inwoners.*
- **Deelnemers:** *Woningcorporaties, gemeenten Gorinchem, Molenlanden, Vijfheerenlanden, makelaars.*
- **Stand van zaken:** *Moet nog worden opgestart (naar verwachting 2021)*
- **Projectleider:** *nmb*
- **Financieel:** *De kosten van het project zijn nog niet in beeld.*
- **Risico's/bijzonderheden:** *geen.*

Projecten	
Vitale kernen • Doel: Doel van het project is het behouden en bevorderen van de leefbaarheid van steden en kernen buiten het hoogstedelijk gebied. • Deelnemers: Provincie Zuid Holland, gemeenten Gorinchem, Molenlanden, Vijfheerenlanden, diverse stakeholders in het gebied. • Stand van zaken: De regio heeft deelgenomen aan het interregionale traject in het kader van de Verstedelijkingsagenda. Samen met andere minder hoogstedelijke regio's hebben we ons hard gemaakt om dit op de agenda te krijgen. Er zijn analyses gemaakt over de vitaliteit van de kernen (<10.000 inwoners), er is verkend hoe het beleid en de inzet van de provincie een bijdrage kan leveren om de vitaliteit te behouden. Resultaten zijn gepresenteerd. Op dit moment is nog onduidelijk of er een vervolg komt op dit provinciale project. • Projectleider: Judith van Eck (waarnemend) • Financieel: n.v.t. • Risico's/bijzonderheden: geen.	
Verduurzaming woningvoorraad • Doel: Duurzaamheid en duurzaam wonen bevorderen ten behoeve van de betaalbaarheid en de toekomstbestendigheid van het wonen. In 2050 zijn de woningen CO2 neutraal en o.a. losgekoppeld van het aardgasnet en over op duurzame alternatieven. • Deelnemers: Provincie Zuid-Holland, Molenlanden, Gorinchem, Vijfheerenlanden, woningcorporaties. • Stand van zaken: De gemeenteraden van Gorinchem en Molenlanden hebben in juni 2020 de concept RES Alblasserwaard vastgesteld en werken nu met provincie en waterschap aan de definitieve RES, de RES 1.0. Deze zal in juni 2021 worden vastgesteld. <i>De gemeenteraad van Vijfheerenlanden heeft in juli ingestemd met het binnen de U16 opgestelde concept bod RES. Vanuit de totale besluitvorming binnen de U16 wordt verder gewerkt aan de definitieve RES 1.0. Vaststelling RES 1.0 dient uiterlijk juni 2021 plaats te vinden. Daarnaast is de gemeente Vijfheerenlanden gestart met het opstellen van de transitievisie warmte. Een plan van aanpak is opgesteld en de startbijeenkomst heeft plaats gevonden. De Transitievisie Warmte wordt uiterlijk eind 2021 vastgesteld door de gemeenteraad.</i> <i>De gemeenten Gorinchem, Molenlanden en Vijfheerenlanden hebben subsidie ontvangen uit de Regeling Reductie Energieverbruik (RRE) om woningeigenaren in 2020 te stimuleren en te helpen bij het energiezuinig maken van hun woning. De gemeenten besteden deze subsidie aan gratis producten voor huiseigenaren om zelf energie te besparen in huis, het inzetten van wooncoaches en het organiseren van gezamenlijke inkoopacties voor bijvoorbeeld woningisolatie. De acties verlopen tot nu toe succesvol: veel inwoners maken gebruik van het aanbod dat ze via de gemeenten ontvangen.</i> • Projectleider: Kirsten Schouten (Gorinchem), Jeannette Bijkerk (VHL).	

Projecten	
• Financieel: De kosten zitten verwerkt in opgave 15 Energietransitie. • Risico's/bijzonderheden: geen.	
Urgentie cq. Huisvestingsverordening • Doel: Doel is om per 1 april 2020 een nieuwe vastgestelde urgentie- c.q. huisvestingsverordening te hebben. • Deelnemers: Gemeenten Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Molenlanden, Vijfheerenlanden, woningcorporaties. • Stand van zaken: In alle gemeenten is medio 2019 de regionale urgentieverordening vastgesteld. Het aanpassen van deze urgentieverordening naar een huisvestingsverordening is een van de vervolgacties zoals benoemd in het eind rapport van Public Result 'Arbeidsmigranten in de Alblasserwaard-Vijfheerenlanden'. Dit omdat er steeds meer woningen aan de reguliere woningmarkt worden onttrokken doordat deze kamergewijs worden verhuurd. Naast deze aanleiding zijn er nog twee andere onderwerpen bovengekomen om mee te nemen bij een aanpassing, te weten het herzien van onderdelen van de urgentieregeling en daarnaast onderzoek naar de mogelijkheid van lokaal maatwerk bij woningtoewijzing. Inmiddels is de projectopdracht bestuurlijk vastgesteld en wordt de aanpassing voorbereid. • Projectleider: Bernadet van Vliet (Vijfheerenlanden) • Financieel: Geen kosten aan verbonden. • Risico's/bijzonderheden: geen.	
Langer Thuis • Doel: Het doel van het project is ervoor zorgen dat mensen zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen. • Deelnemers: Gemeenten Gorinchem, Molenlanden, Vijfheerenlanden, woningcorporaties, huurdersorganisaties, intramurale zorgaanbieders en welzijnsorganisaties (vrijwilligers). • Stand van zaken: In de vorige voortgangsrapportage zijn stappen genoemd voor 2020. Door vertrek van een medewerker bij de gemeente VHL, inwerken van de nieuwe medewerker en corona heeft dit nog geen vervolg gekregen. • Projectleider: Gert-Jan Hanning (Vijfheerenlanden). De gemeente VHL beziet nader in het vierde kwartaal 2020 of zij de rol van projectleider kan blijven invullen. • Financieel: De kosten van het project worden indien van toepassing betaald door de diverse gemeenten. • Risico's/bijzonderheden: geen.	

Projecten

Beschermd Thuis

- **Doel:** Huisvesting en ondersteuning in de wijk en kern
- **Deelnemers:** Gemeenten Gorinchem, Molenlanden, Vijfheerenlanden, woningcorporaties, zorgpartijen.
- **Stand van zaken:** Het gaat hierbij om gespecialiseerde regionale accommodaties voor personen met complexe chronische ggz-aandoeningen die beschermd wonen met zorg en dagbesteding nodig hebben. Deze groep heeft als gevolg van hun psychiatrische problematiek (bv. autisme, chronische depressie, schizofrenie) intensieve begeleiding in een beschermde woonsetting nodig omdat zij onvoldoende zelfregie hebben om regulier zelfstandig te wonen. Beschermd Wonen is gericht op begeleiding en is niet gericht op behandeling tot genezing. Deze voorzieningen behoren tot het topsegment in de Wmo-zorgkosten. Op dit moment wordt beschermd wonen georganiseerd samen met de regio Drechtsteden. De twaalf gemeenten in de regio's Drechtsteden en Alblusserwaard-Vijfheerenlanden zetten zich gezamenlijk in om deze doelgroep op te vangen. Dit gebeurt nu intramuraal op een aantal locaties onder leiding van de centrumgemeente Dordrecht. De komende jaren zal dit steeds verder geëxtramuraliseerd worden. Om hierop voorbereid te zijn is dit onderzoek gestart wat loopt in een aantal fasen.
 1. Inzicht verkrijgen in vraag en aanbod van huisvesting voor doelgroep: Het doel is om inzicht te krijgen in de vraag die er op ons afkomt: wat hebben kwetsbare groepen nodig op wonen, zorg, begeleiding en/of woonzorgproducten? In 2017 is geprobeerd een inzicht te krijgen in de omvang van de doelgroep en de diversiteit binnen de doelgroep. Het blijkt lastig te zijn dit exact in beeld te krijgen echter wel een orde van grootte. De aantallen in de AV lijken vooralsnog niet groot te zijn. Het gaat hier om inwoners met (lichte) verstandelijke beperkingen, psychische en verslavingsproblematiek en/of psychosociale problematiek. Dergelijke problematiek is vaak van invloed op het gedrag, wat het lastig kan maken om zelfstandig te wonen en goed samen te leven met anderen. Dit maakt dat er niet een passende oplossing is op het gebied van wonen. Sommige mensen kunnen individueel in de wijk/het dorp wonen anderen zijn gebaat bij een geclusterde woonvorm of een kleinschalige vorm van beschermd wonen. De geringe omvang van de doelgroep maakt het lastig om geclusterde woonvormen dan wel kleine beschermd wonen voorzieningen op te zetten. Hiervoor zal samenwerking nodig blijven.
 2. Inzicht in randvoorwaarden beschermd thuis: Doel is om inzicht te krijgen in de voorzieningen die randvoorwaardelijk nodig zijn om wonen in de wijk/het dorp mogelijk te maken. Er lopen binnen Zuid-Holland Zuid een aantal Pilots in de vorm van beschermd thuis. Hierin wordt ervaring op gedaan in wat er nodig is aan randvoorwaarden om het wonen in de wijk/het dorp goed te laten verlopen. Lessen uit deze pilots worden vertaald in zowel lokale als regionale trajecten. Regionaal zullen er afspraken gemaakt worden over de kleinschalige BW-instellingen, afspraken die gemaakt moeten worden door partijen om beschermd thuis mogelijk te maken.
 3. Inzicht verkrijgen in de woonzorgroute en de knelpunten en/of successen: Het doel is om inzicht te krijgen in de 'woonzorgroute' die een zorgvrager mogelijk doorloopt op het moment dat deze langer thuis woont en of uitstroomt uit een beschermd wonen voorziening.
 4. In gang zetten acties die nodig zijn om extramuralisering in de praktijk te realiseren: Het doel is om afspraken te maken met betrokken partijen om ervoor te zorgen dat we het proces effectief en toegankelijk inrichten. Er heeft een eerste verkenning plaatsgevonden tussen corporaties en zorgpartijen. Inmiddels is een vertegenwoordiger van de corporaties in de AV aangesloten op de Beschermd wonen/beschermd thuis tafel van Zuid-Holland Zuid. Ook is er op Zuid-Holland Zuid niveau een gezamenlijk traject gestart voor verkenning van de mogelijkheden. Hiervoor hebben

Projecten

masterclasses en werkbezoeken plaatsgevonden.

In 2020 zijn workshops gepland met zorgpartijen en corporaties, waarvan er een in januari heeft plaatsgevonden. Het doel van deze workshops is om op basis van de verkregen inzichten toe komen tot concrete afspraken tussen partijen. De opvolgende workshops zijn in verband met corona niet doorgedaan. In de ambtelijke begeleidingsgroep wordt dit najaar besproken of en hoe het proces voortgezet kan worden, nu het niet waarschijnlijk is dat op korte termijn de workshop alsnog georganiseerd kan worden.

- **Projectleider:** Lia de Kievit/Brenda Kooijman (Molenlanden).
- **Financieel:** Voor de ondersteuning bij de workshops worden kosten gemaakt, die ten laste komen van de budgetten van de deelnemende gemeenten.
- **Risico's/bijzonderheden:** *geen.*

Bestuurlijke tafel

- **Doel:** *In januari 2020 heeft de eerste kennismaking plaatsgevonden tussen de AV-regio en gedeputeerde Anne Koning. Als bestuurders waren hierbij aanwezig Ro van Doesburg (Gorinchem), Arco Bikker en Teunis Jacob Slob (beide Molenlanden). Vijfheerenlanden was niet vertegenwoordigd. Het doel was kennismaken, zowel persoonlijk als met de organisaties en de regio.*
- **Deelnemers:** *Gemeenten Gorinchem, Molenlanden, Vijfheerenlanden, provincie Zuid-Holland.*
- **Stand van zaken:** *Het coalitieakkoord van de provincie is toegelicht en de AV-regio heeft zich gepresenteerd. Kansen en uitdagingen zijn aan de orde gekomen, zoals ook het belang van woningbouw, het groene hart, de RES en de klimaatadaptatie. Opgaven hierbij kunnen strijdig zijn. Er is een goede basis gelegd om hierover verder het gesprek te voeren.*
- **Projectleider:** Judith van Eck
- **Financieel:** *n.v.t.*
- **Risico's/bijzonderheden:** *n.v.t.*

Opgave 3: Verkeersveiligheid

Opgave	
Doel	<i>De regionale ambitie is om tot nul vermijdbare verkeersslachtoffers te komen conform het nieuwe landelijk Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV) 2030. De regio roept partners op om hieraan mee te doen onder het motto: "Alblasserwaard-maakt een punt van nul verkeersslachtoffers". Dit is geen kwantitatieve doelstelling, maar een ambitie om vermijdbare verkeersslachtoffers in de regio te voorkomen. Activiteiten uit het regionale actieprogramma verkeersveiligheid 2020-2021 geven uitvoering aan de opgave.</i>
Bestuurlijk Trekker	<i>Johan Quik (Molenlanden)</i>
Ambtelijk Trekker	<i>Arwin de Hoog (Molenlanden)</i>
Partners	<i>Gorinchem, Molenlanden, Drechtsteden, Provincie en ROV Zuid-Holland, Waterschap Rivierenland, politie, diverse verkeersorganisaties.</i>
Stand van zaken	<i>Vanaf 1-1-2020 is er een nieuw regionaal actieprogramma 2020-2021, waarbij gekozen is voor een grenzeloze wijze van organisatorische samenwerking met de regio Drechtsteden. Beide regio's houden hun eigen begrotingen 2020-2021 en eigen beslissingsbevoegdheden. De insteek is kennisdeling en samenwerking.</i> <i>Vanwege COVID-19 zijn de activiteiten vanuit het programma in de publieke ruimte en voor senioren pas vanaf 1 september 2020 gestart, maar wel intensiever en conform de COVID-19 regels. Het betreft activiteiten gericht op afleiding in het verkeer (Rij MONO), fietstrainingen senioren (Doortrappen), Schoolbrengweek, Verkeershelden, Modder op de weg campagne, BOB sport campagne en controles. Bij basis en VO scholen was sprake van een lagere inzet vanuit SCHOOL op SEEF en TotallyTraffic dan in de afgelopen 10 jaar door de thuis quarantaine situatie. Inmiddels is dit vanaf 1 september ook weer opgepakt.</i> <i>De tijd in het voorjaar is met name benut om met partners te starten met het voorbereiden van een regionaal uitvoeringsprogramma SPV 2022-2030. In totaal zijn 30 risico trajecten in beeld gebracht en geanalyseerd. Vanaf 1 oktober is het aan de gemeenten om verder invulling te geven aan een lokaal SPV programma 2022-2025 op basis van het regionale programma. Uiteraard met ondersteuning vanuit de RMA.</i> <i>Aan het begin van 2020 is de ambitie uitgesproken om meer integraal te gaan werken met de beweging coaches binnen Gorinchem en Molenlanden. Inmiddels is in beide gemeenten in september gestart met het Doortrappen programma gericht op fietsvaardigheid van senioren. Een andere ambitie was om beide gemeentelijke organisaties officieel ambassadeur verkeersveiligheid te maken. Per 1 september is Gorinchem dit en start Molenlanden dit traject per 1 oktober.</i>
Overall performance	

Projecten

Regionaal actieprogramma verkeersveiligheid 2020-2021

- **Doel:** Zoveel mogelijk vermijdbare verkeersslachtoffers in de regio voorkomen door het uitvoeren van activiteiten voor alle doelgroepen in het verkeer: van 4 tot 100 jaar. De trendlijn van een afname van verkeersslachtoffers in de regio verder doorzetten.
- **Deelnemers:** Gorinchem, Molenlanden, Vijfheerenlanden, Provincie Zuid-Holland, Provincie Utrecht, Waterschap Rivierenland, Politie, diverse verkeersorganisaties.
- **Stand van zaken:** Door COVID-19 zijn activiteiten in het voorjaar 2020 verplaatst naar het najaar 2020 of voorjaar 2021. De uitvoering van het programma ligt goed op koers. Eind april 2020 zijn de nieuwste ongevallencijfers gepresenteerd en geanalyseerd. Het aantal ernstige verkeersslachtoffers in de regio is vanaf begin 2015 licht gedaald tot 1 januari 2020: van gemiddeld 21 naar 17 slachtoffers per kwartaal. De vorige actieprogramma's verkeersveiligheid lijken daarmee het gewenste effect te sorteren. De regionale afname van verkeersslachtoffers is opvallend ten opzichte van de landelijke toename van verkeersslachtoffers. Het effect van de maatregelen in het kader van COVID-19 sinds maart 2020 op de ongevallencijfers is nog niet goed zichtbaar. Duidelijk is wel dat er vanaf medio maart 2020 een aantal ernstige ongevallen in het verkeer heeft plaats gevonden.

De volgende doelstellingen en activiteiten zijn per 1 oktober 2020 ondanks COVID-19 richtlijnen bereikt:
 - ✓ 24 basisscholen blijven structureel deelnemen aan SCHOOL op SEEF activiteiten via www.schoolopseef.nl, 33% van de scholen heeft deelgenomen aan de Schoolbrengweek 2020;
 - ✓ VO schoollocaties nemen gastlessen verkeersveiligheid af via www.totallytraffic.nl;
 - ✓ Ondersteuning lokale en landelijke verkeerscampagnes (MONO, BOB sport, zichtbaarheid, verkeershelden);
 - ✓ Uitvoering seniorentrainingen e-bike. Vanuit COVID-19 richtlijnen zijn pas vanaf 1 januari 2021 weer seniorentrainingen auto en scoot mobiel vaardigheid mogelijk;
 - ✓ Inzet snelheidsdisplays op regionale wegen;
 - ✓ Ambassadeurschap gemeente Gorinchem per 1 september 2020, Molenlanden volgt;
 - ✓ CONCEPT regionaal uitvoeringsprogramma SPV 2022-2030 inclusief risico analyses.
- **Projectleider:** Arwin de Hoog (Team RMA).
- **Financieel:** Van het totale budget 2020 van € 218.963 is per 1 september 2020 € 86.188, oftewel 40%, gerealiseerd.
- **Inzet:** De gevraagde jaarlijkse inzet van 40 ambtelijke uren voor provincie, gemeente en waterschap medewerkers is voldoende. De externe regionale projectleider verkeersveiligheid en communicatieadviseur zorgen ervoor dat ambtelijke uren van zowel provincie, waterschap als gemeenten worden beperkt. Zij vormen in feite een ambtelijk 'verlengstuk' van de genoemde organisaties en verbinden de partners onderling. Vanaf 1 januari 2020 is de ambtelijk trekker van deze opgave in de gemeente Molenlanden gepositioneerd.
- **Risico's/bijzonderheden:** Vertraging in uitvoering in het programma 2020 door COVID-19 tot 1 september 2020. Er zijn echter vervangende activiteiten uitgevoerd tot 1 september 2020 en activiteiten na 1 september 2020 zijn geïntensiveerd en weer in gang gezet.

Opgave 5: Zorg: Iedereen Doet Mee!

Opgave	
Doel	<i>We stellen de inwoner centraal en pakken zorgprojecten integraal en ontschot op. We leveren 'aan de voorkant' de hulp en ondersteuning zo dicht mogelijk en passend bij de degene die hulp nodig heeft. Aan de 'achterzijde' werken we juist samen om (administratieve) processen zo efficiënt mogelijk in te richten. We willen de zorg te vernieuwen zodat we die ook in de toekomst kunnen blijven bieden en bekostigen. Inwoners krijgen de ondersteuning en hulp die ze nodig hebben. Dat realiseren we door opgaven en knelpunten aan te pakken vanuit het belang van de cliënten, het zorgnetwerk aan te sluiten op de netwerken van onze inwoners en door hulp en ondersteuning samen en integraal aan te pakken. Aan de 'achterzijde' richten we de processen efficiënt in door bijv. gezamenlijke inkoop en werkafspraken te maken. We delen kennis en inspireren elkaar door innovatieve projecten binnen en buiten onze regio te delen. Daar waar voor voorzieningen de schaal van de afzonderlijke gemeenten te klein is doen we dit samen.</i>
Bestuurlijk Trekker	<i>Lizanne Lanser (Molenlanden)</i>
Ambtelijk Trekker	<i>Iemke Bruseker (Gorinchem)</i>
Partners	<i>Gorinchem, Molenlanden, Vijfheerenlanden, Adviesraden, zorgaanbieders, zorgkantoor, zorgverzekeraar, AVRES, scholen, corporaties, huisartsen, GGD, diversen.</i>
Stand van zaken	<i>Er is gezamenlijk bepaald op welke onderwerpen wordt samengewerkt. We realiseren onze doelstelling door opgaven en knelpunten aan te pakken vanuit het belang van de cliënten, het zorgnetwerk aan te sluiten op de netwerken van onze inwoners en door hulp en ondersteuning samen en integraal aan te pakken. Aan de 'achterzijde' richten we de processen efficiënt in door bijv. gezamenlijke inkoop en werkafspraken te maken. We delen kennis en inspireren elkaar door innovatieve projecten binnen en buiten onze regio te delen. Daar waar voor voorzieningen de schaal van de afzonderlijke gemeenten te klein is doen we dit samen.</i>
Overall performance	

Projecten	
Efficiënt inrichten Doel: <i>Efficiënt en effectief inrichten van processen</i> Stand van zaken: <i>Hieronder lopen diverse projecten:</i> <i>Sluitende uniforme kwaliteitscirkel</i> <i>Toezicht Wmo</i> <i>Regelgeving</i> <i>Vertrouwenspersoon Wmo</i> <i>Regeling zorginfrastructuur</i>	

Projecten

6. Samenwerking VGZ (zorgkantoor en -verzekeraar)
7. Pilot beslissingsvrije ruimte

De evaluatie die in 2019 heeft plaatsgevonden over de inkoopafspraken Huishoudelijke Ondersteuning hebben er toe geleid dat we in 2020 gestart zijn met het onderzoek naar een mogelijke nieuwe aanbesteding. Dit onderzoek is inmiddels in de afrondende fase. Zowel kwaliteit als kostenbeheersing zijn belangrijke aspecten bij het maken van een toekomstbestendige keuze. Onder invloed van de invoering van het abonnementstarief is het aantal cliënten het laatste anderhalf jaar met 150 personen fors toegenomen. En daarmee ook de kosten. Verder speelt de juridische houdbaarheid van de huidige resultaatgerichte werkwijze een belangrijke rol.

Voor de Wmo maatwerkvoorziening Begeleiding loopt een evaluatie naar de effecten van de invoering van resultaatfinanciering. We verwachten dat deze evaluatie gaat leiden tot bijstelling van de inkoopafspraken. De bijstelling houdt deels verband met de kostenontwikkelingen en de wens om tot kostenbeheersing te komen. De geplande ingangsdatum van de gewijzigde inkoopafspraken is begin 2021

Samen met de Zorgverzekeraar VGZ en de Drechtsteden wordt er gewerkt aan een samenwerkingsagenda. Dit naar aanleiding van de opdracht van het ministerie van VWS aan zorgverzekeraars, zorgkantoor én gemeenten om de samenwerking op te zoeken. Voor gemeenten is de samenwerking met zorgverzekeraars (en zorgkantoren) al langer een belangrijk speerpunt. De VNG en ZN hebben daarom afgesproken om toe te werken naar een sluitend samenwerkingsnetwerk waardoor inwoners in elke regio verzekerd zijn van een goede samenwerking tussen gemeenten en zorgverzekeraars op zorg en ondersteuning. In de zorgkantoorregio Waardenland (AV & Drechtsteden) is VGZ als preferente zorgverzekeraar betrokken om samen met de gemeenten in deze regio een samenwerkingsagenda op te stellen. Deze agenda zal betrekking hebben op een aantal knelpunten en ambities die we alleen in gezamenlijkheid kunnen oplossen. Het gaat hierbij specifiek om preventie, de ouderenzorg (V&V sector) en de GGZ.

Zorgen voor een goede start

- **Doel:** Zorgen dat jongeren een goede start krijgen in het leven
- **Stand van zaken:** Hieronder lopen diverse projecten:
 1. Begeleiding in de opvoeding:
 - Homestart
 - PasVorm voorziening
 - Leerplicht en voortijdig schoolverlaten/thuiszitters
 - Internationale schakelklas
 - Logopedie
 2. Begeleiding bij onderwijs:
 - Ondersteuningsplannen Passend Onderwijs (incl. gemeenschappelijke paragraaf)
 - Schoolmaatschappelijk werk VO
 - EED (Ernstige Enkelvoudige Dyslexie)
 3. Begeleiding naar zelfstandig wonen:
 - Kamers met Kansen

Jeugdhulp en Onderwijs

In Zuid-Holland zuid verband wordt samengewerkt op het gebied van Jeugdhulp en is er o.a. gewerkt aan de versteviging van de koppeling van jeugdzorg en onderwijs. Samen met partners in het onderwijs, AVRES, zorgpartijen enz. is er een collectieve ambitie opgesteld en zijn er concrete afspraken gemaakt om laaggeletterdheid te bestrijden, het zgn. 'Taalpact'. De missie in de regio

Projecten

is: "iedereen beschikt over voldoende basisvaardigheden (taal, rekenen, digitaal) om volledig mee te kunnen doen in de samenleving. Degenen waarvoor dit niet mogelijk is weten waar zij hulp kunnen krijgen."

Samen met alle maatschappelijke partners is de focus gericht op een doorlopende leerlijn taal van 0-99. Alle taalactiviteiten zijn in beeld gebracht en is gekeken waar nog ondersteuning ontbreekt. We waar doublures en lacunes zitten, waardoor er effectiever op laaggeletterdheid wordt ingespeeld. In het vierde kwartaal van 2020 wordt er gestart met een werkprogramma 'Huh? wat bedoelt u?' en start er een campagne in samenwerking met SOT media. Tijdens het werkatelier taalpact in september 2020 zullen de opgestelde ambities uit 2019 smarter worden gemaakt.

Statushouders en de taalsnelweg

Gezamenlijk wordt in AV verband de nieuwe invoering van de nieuwe Wet Inburgering voorbereid. Invoering hiervan is uitgesteld tot 1 juli 2021. Het nieuwe inburgeringsstelsel legt de regie voor de inburgering nadrukkelijk bij de gemeenten. De gemeente moet ervoor zorgen dat nieuwkomers zo snel mogelijk de Nederlandse taal leren en aan het werk gaan. De aankomende periode vinden de voorbereidingen plaats voor het nieuwe inburgeringsstelsel. Om kennis en ervaring op te doen met dit nieuwe inburgeringsstelsel worden door de gemeenten, Gorinchem en Molenlanden twee pilots uitgevoerd: De Taalsnelweg naar Werk en binnenkort het Toekomstboek.

De pilot 'De Taalsnelweg naar Werk' zal dit jaar worden afgerond. Het traject van de eerste groep deelnemers is formeel afgerond. De tweede groep heeft door Corona met name online lessen gehad, in september starten de fysieke lessen weer. Na afronding zullen de uitkomsten van de Taalsnelweg naar Werk worden gedeeld.

De pilot Toekomstboek richt zich op circa 25 inburgeraars, die nog in het verplichte inburgeringstraject zitten, geen werk hebben, maar wel kansrijk zijn. De pilot heeft tot doel: hen actief te laten participeren in de samenleving, door (vrijwilligers)werk te doen; regie te laten nemen over hun nieuwe leven in Nederland; praktisch taalvaardig te maken en versneld de verplichte inburgering te laten afronden, zodat men aan het werk kan. Omdat de pilot veel raakvlakken heeft met onderdelen van de nieuwe Wet inburgering, levert de pilot voor de gemeenten informatie op die gebruikt kan worden bij de implementatie van de nieuwe wet.

Hulp en ondersteuning

- **Doel:** Zorgen voor onze inwoners de zorg en ondersteuning krijgen die zij nodig hebben.
- **Stand van zaken:** Hieronder lopen diverse projecten:
 1. Regeling Mantelzorgprogramma (oa SNV en respijtzorg)
 2. Klankbordgroep LVB
 3. Kwetsbare ouderen: Dementievriendelijke Gemeenten / Ketenzorg Dementie
 4. Molenhopper
 5. Regionaal Meldpunt Zorg en Overlast
 6. Nazorg ex-gedetineerden
 7. Aanbesteding Leerlingenvervoer (contracten apart loopt nog, start in augustus (5 jaar met 2 jaar verlengingsopties)
 8. Zorgarrangementen (onderwijs- en jeugdhulp)
 9. Opereren sociale teams in verbinding met voortgezet onderwijs
 10. Passend verbinden / Jeugdmodule
 11. Beschermd wonen en -opvang en beschermd thuis
 12. Aanpak Verwarde Personen

Projecten

Transformatietafel

Er wordt samengewerkt met diverse partners zoals cliëntenraden, zorgpartijen, DG&J, AVRES, Huisartsen, onderwijs, corporaties enz. aan de transformatietafel. Aan de transformatietafel wordt samengewerkt aan de transformatie, verbanden gelegd tussen partijen en initiatieven en wisselen we kennis uit en inspireren we elkaar. Er lopen er tweetal concrete projecten te weten de Clientreis 75+ en een onderzoek naar voorzieningen Wonen/zorg gericht op zelfstandigheid voor de doelgroep 16-25-jarigen.

Verder is er in de afgelopen tijd intensief samengewerkt tussen partners om de zorg en ondersteuning te bieden die in deze Coronatijd nodig was en is. Er wordt gekeken naar wat er geleerd kan worden uit deze tijd, wat ging er goed en willen we behouden en wat juist niet. Tevens zal er gekeken worden naar hoe we ons willen organiseren om in de toekomst beter gesteld te kunnen staan. Dit zal naar verwachting in 2021 plaatsvinden.

Beschermd Wonen-Beschermd thuis

Er is een regionaal capaciteitsonderzoek uitgevoerd naar de noodzakelijke te realiseren capaciteit en vormen van Beschermd Wonen en Opvang in de komende jaren voor de transformatie opgave. Hiermee is het proces gestart voor het leveren van een aandeel vanuit alle gemeenten in de centrumgemeente regio voor een deel van het capaciteitsvolume in de komende jaren.

Respijtzorg

Er is een inventarisatie van de respijtzorg gemaakt in de regio en deze is ontsloten voor huisartsen en zorgverleners. Respijtzorg biedt mantelzorgers de mogelijkheid hun zorgtaken tijdelijk aan een ander over te dragen. Zodat hij of zij even tijd voor zichzelf heeft. Daardoor kunnen zij de zorg beter volhouden. In 2019 is gestart met een analyse van het huidige aanbod aan mantelzorgondersteuning in relatie tot de behoefte. Hieruit bleek een behoefte aan respijtzorgondersteuning aan huis. Om in deze behoefte te kunnen voldoen wordt er gewerkt aan een tweetal voorzieningen. Laagdrempelige eenvoudige respijtzorg aan huis via vrijwilligers en voor de 'zwaardere' respijtzorg aan huis zal dit worden ingekocht via de WMO Maatwerkbegeleiding.

Cliëntervaringsonderzoek

Begin 2020 zijn we gestart met het Cliëntervaringsonderzoek in de vorm van continu-onderzoek. Nieuwe Wmo-cliënten worden op meerdere moment bevestigd. In de eerste fase van het onderzoek over de kwaliteit van dienstverlening van het Wmo loket. In de tweede fase over de kwaliteit van de ontvangen ondersteuning. Voordeel van deze nieuwe werkwijze is dat we sneller inzicht krijgen in de kwaliteit van dienstverlening en ondersteuning. In de eerste helft van 2020 is nog een onderzoek "oude stijl" uitgevoerd onder nieuwe Wmo cliënten over 2019. De uitkomsten van dit onderzoek waren positief en gaven een beeld van tevreden Wmo gebruikers over zowel dienstverlening als kwaliteit van ondersteuning.

Molenhopper

De Molenhopper biedt taxivervoer voor inwoners die geen gebruik kunnen maken van het openbaar vervoer en beschikken over een Wmo indicatie. De huidige aanbesteding loopt aan het eind van dit jaar af. Daarom heeft een nieuwe aanbesteding plaatsgevonden en die is afgerond.

Vertegenwoordigers van de Wmo adviesorganen waren hierbij nauw betrokken. De huidige vervoerder Juijn BV blijft ook de komende jaren het Molenhopper-vervoer verzorgen. Juijn BV maakt niet alleen werk van passend Wmo vervoer maar investeert ook in duurzaamheid. Juijn gaat op weg naar 100% emissievrij vervoer.

Versterken van preventie en (vroeg)signalering

- **Doel:** Door gerichte activiteiten voor zijn van het optreden van problematiek.

Projecten

- **Stand van zaken:** Hieronder lopen diverse projecten:

1. Positieve Gezondheid
2. Inzet JGZ op scholen

Positieve gezondheid is inmiddels in de beleidsvisies op het sociaal domein een vast uitgangspunt.. Integraal wordt gekeken naar de 7 levensgebieden van mensen met als uitgangspunt wat men nog wel kan. Lokaal is dit vertaald naar de lokale beleidsvisies en samen met zorgaanbieders en ander partijen wordt gekeken hoe we positieve gezondheid kunnen implementeren in het contact met de inwoners. Ervaringen en best practices worden onderling gedeeld. In het kader van Vroegsignalering zijn er gesprekken met Huisarts en Zorg over de verdere uitrol van het consultatiebureau voor ouderen vanuit het Leerdamse naar de rest van de regio.

Veiligheid

- **Doel:** Zorgen voor een veilige leefomgeving

- **Stand van zaken:** Hieronder lopen diverse projecten:

1. Samenwerking in de veiligheidsketen (politie, Veilig Thuis, JB West, etc.)
2. Beschermingstafel
3. Veilig Thuis

Regionaal en lokaal wordt er gewerkt aan een intensivering van de samenwerking tussen het zorg en veiligheidsdomein. Dit komt onder andere tot uiting in de regionale-ontwikkelagenda ZHZ 'Aanpak mensen verward gedrag'. Tevens wordt samen gewerkt binnen de samenwerking Rotterdam-Rijnmond/ZHZ in een regionaal schakelteam 'Mensen met verward gedrag'. In verlengde daarvan worden binnen de politie eenheid Rotterdam-Rijnmond /ZHZ voorbereidingen getroffen voor de implementatie van de wet verplichte GGZ in samenspraak met de bestuurders veiligheid en Zorg. In het 4e kwartaal 2019 is lokaal en regionaal samengewerkt om de implementatie van de Wet Verplichte Geestelijke Gezondheidszorg voor 1 januari 2020 gereed te hebben.

Opgave 6: Agrarische Economie

Opgave	
Doel	Werken aan een goede toekomst voor de agrarische sector en het verder brengen van duurzame landbouw.
Bestuurlijk Trekker	Teunis Jacob Slob (Molenlanden)
Ambtelijk Trekker	Marc Trouwborst (Molenlanden).
Partners	Molenlanden, Vijfheerenlanden, Gorinchem, noordelijke Drechtsteden VIC, Louis Bolk Instituut, De Graafstroom, Royal Friesland Campina, Bel Leerdam, agrariërs, Gebiedsplatform AV, WMBO Wellant Bossekamp, KnowWhy
Stand van zaken	Om te komen tot een duurzame toekomstbestendige landbouw is een ambitiedocument opgesteld dat voor de komende periode moet gaan aangeven welke projecten en activiteiten zullen worden ontplooid om invulling te kunnen geven aan de doelstelling van deze opgave. <u>Wat zal er eind 2020 gerealiseerd zijn ?</u> In een visie / ambitiedocument leggen we voor de regio vast waar we naar toe willen met de agrarische sector. De agrarische sector hobbelt van incident naar incident (fosfaatrechten, stikstof, pfas etc.). De wens is daarvan af te komen en toekomstperspectief te bieden voor de agrarische ondernemer in onze regio. Ambitie is te komen tot een adaptief model. We willen innovatieve landbouw en plattelandsontwikkeling stimuleren. <u>Wat zal er eind 2021 gerealiseerd zijn ?</u> Na vaststelling van het document (oktober 2020) gaan we met de boeren in een gebiedsproces aan de slag om te komen tot een uitvoeringsprogramma, waarbij partijen / agrarische ondernemers concreet aan de slag zijn met projecten. Hierbij kan gedacht worden aan projecten waarbij gewerkt wordt aan een volhoudbare landbouw, zowel ecologisch, economisch als sociaal maatschappelijk. In het gebiedsproces wat we voeren met de boeren worden ook de impuls gelden vanuit het Klimaatakkoord verbonden .
Overall performance	

Projecten	
Voormalige Agrarische Bedrijfslocaties Doel: een passende vervolgfunctie voor voormalige agrarische bedrijfslocaties, met oog voor behoud van de agrarische uitstraling en omgeving bij locaties aan de ruilverkavelingswegen. Deelnemers: Molenlanden, Vijfheerenlanden, Gebiedsplatform Alblasserwaard-Vijfheerenlanden. Stand van zaken: Momenteel wordt er gewerkt aan beleid op het gebied van Voormalige agrarische bedrijfslocaties. Een stand van zaken is gepresenteerd tijdens de regionale conferentie op 25	

Projecten	
<i>september 2019. De verwachting is dat het beleid in het vierde kwartaal van 2020 wordt vastgesteld.</i> • Projectleider: <i>Lida Bode (Molenlanden)</i> • Financieel: <i>geen</i> • Risico's/bijzonderheden: <i>Voor een goede ondersteuning van stoppende agrariërs zal een adviseur worden aangetrokken. Samen met de provincie wordt gekeken naar een goed profiel voor deze adviseur.</i>	
Vakmanschapsroute Veeteelt • Doel: <i>toekomstige agrariërs leren omgaan met vee en bodem op basis van de nieuwste inzichten.</i> • Deelnemers: <i>VMBO Wellant Bossekamp</i> • Stand van zaken: <i>De regionale groene VMBO Wellant Bossekamp is, mede door een gesprek met gemeente en Veenweiden Innovatie Centrum (VIC) gestart met de voorbereidingen voor een nieuw leerwerktraject/vakmanschapsroute gericht op onder meer de nieuwe werkwijze en kennis die nodig is om als agrarische ondernemer met de nieuwe uitdagingen om te kunnen gaan. Vanuit de RMA wordt gestuurd op een goed kennisnetwerk die input kan leveren voor de vakmanschapsroute. Op 20 februari 2020 heeft de opening mobiel leslokaal plaatsgevonden.</i> • Projectleider: <i>VMBO Wellant Bossekamp</i> • Financieel: <i>geen</i> • Risico's/bijzonderheden: <i>geen</i>	

Opgave 7: Maritieme (Maak)Industrie

Opgave	
Doel	<i>Het versterken van de maritieme (maak)industrie door het behouden en opleiden van personeel en hiervoor voldoende en relevante opleidingsmogelijkheden te bieden op MBO en MBO+ niveau.</i>
Bestuurlijk Trekker	<i>Joost van der Geest (Gorinchem)</i>
Ambtelijk Trekker	<i>Arjan van der Wiel (Gorinchem)</i>
Partners	<i>Altena, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Krimpenerwaard, Krimpen a/d IJssel, Molenlanden, (V)MBO onderwijs, bedrijven in de (maritieme) maakindustrie, Innovation Quarter.</i>
Risico's/bijzonderheden	<i>Deze opgave komt voort uit de Leertuin Maritiem en heeft aansluiting gezocht bij de behoefte-inventarisatie onder de regionale maritieme (maak)industrie die vanuit Hardinxveld-Giessendam is geïnitieerd.</i>
Overall performance	

Projecten	
Maritieme Delta (MD) Doel: <i>Versterking van het maritieme cluster van Tweede Maasvlakte tot en met Gorinchem en Werkendam door samenwerking vanuit bedrijven, overheden en onderwijsinstellingen.</i> Deelnemers: <i>De drie O's (Ondernemers, Onderwijs en Overheid).</i> Stand van zaken: <i>De uitvoering van het activiteitenprogramma 2019 – 2021 loopt. Ondanks de corona pandemie zijn een aantal highlights behaald zoals kwartiermakersprojecten op het gebied van Nationaal Forum Smart Shipping, Opschaling Blockchain Binnenvaart, Maritime Techplatform. (nieuwe onderwijssamenwerking van o.a. Da Vinci & STC Group op het gebied van Digitalisering), waterworld symposium energietransitie, online circulaire sessie maritieme maakindustrie, online sessie artificial intelligence, regionaal maritiem innovatie-overleg. Eind 2021 zal door de individuele gemeenten besluitvorming hebben plaatsgevonden over de deelname aan het eventuele vervolgprogramma Maritime Delta (vanaf 2022).</i> Projectleider: <i>Innovation Quarter</i> Financieel: <i>De deelnemende gemeenten betalen een partnerbijdrage die per gemeente verschilt.</i> Inzet: <i>De deelnemende gemeenten hebben contact met Innovation Quarter over de definitie en uitvoering van het activiteitenprogramma. Daar waar relevant worden voor de deelnemende gemeenten accenten aangebracht in het jaarlijkse activiteitenprogramma.</i> Risico's/bijzonderheden: <i>In het activiteitenprogramma 2019 - 2021 is de programmaliijn Human Capital opgenomen. Een speerpunt daarin is om te komen tot een regionaal Human Capital akkoord. Onderzocht wordt hoe de activiteiten van Maritime Delta op dit onderwerp zich verhouden tot het</i>	

Projecten	
opleidingsinitiatief van DaVinci, Het Gilde en STC Group (zie hieronder MBO+/HBO-onderwijs Maritieme Sector).	
MBO+/HBO-Onderwijs Maritieme Sector • Doel: Doel van dit project is om zorg te dragen voor voldoende en relevante opleidingsmogelijkheden op MBO (+) niveau. Daarmee kunnen jongeren worden gebonden aan bedrijven in de maritieme sector en maakindustrie en daarmee ook aan de regio. Daarnaast is een belangrijke ambitie om aan te sluiten bij relevante samenwerkingsverbanden en overlegvormen om daarmee als regio goed aangesloten te zijn op bovenregionale maritieme ontwikkelingen. • Deelnemers: Altena, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Krimpenerwaard, Krimpen a/d IJssel, Molenlanden, (V)MBO onderwijs, bedrijven in de (maritieme) maakindustrie, Innovation Quarter. • Stand van zaken: Da Vinci College, Het Gilde en STC Group ontwikkelen gezamenlijk een bekostigde opleiding “scheeps- en jachtbouw en onderhoud”. Op 20 juni 2019 is door de drie opleidingsinstituten, gemeente Hardinxveld-Giessendam en de oorspronkelijke groep bedrijven, een intentieovereenkomst ondertekend om te komen tot een regionale doorlopende leerlijn voor de maritieme maakindustrie op (V)MBO niveau. Op 17 oktober 2019 kwamen vertegenwoordigers uit het maritieme bedrijfsleven, de overheid en het onderwijs samen tijdens een informatiebijeenkomst over maritiem technisch onderwijs voor jongeren en werknemers van bedrijven in de regio. Met het schooljaar 2020 – 2021 is de opleiding met een beperkte groep gestart. Met de start van het opleidingsprogramma is dit deel van de opgave afgerond. • Projectleider: Directie van het Da Vinci College, Het Gilde en STC Group. • Financieel: Voor de initiële kosten wordt dekking gezocht bij het bedrijfsleven. • Inzet: Vooralsnog beperkt tot begeleiding van het initiatief. • Risico's/bijzonderheden: Nu het initiatief van het regionale opleidingstraject staat en door partijen wordt gerealiseerd, is dit deel van opgave 7 afgerond. Er is bestuurlijk draagvlak om deze opgave 7 samen te voegen met RMA opgave 10 (Bedrijventerreinen). Deze opgave wordt inmiddels opgewerkt van bedrijventerreinen naar een bredere economische opgave waarin de maritieme sector een plaats kan krijgen. De deelname aan de Maritieme Delta kan in deze nieuwe opgave ook een plaats krijgen. Begin 2021 zal de samenvoeging van beide RMA opgaven gerealiseerd zijn.	

Opgave 9: Vrijetijdseconomie

Opgave	
Doel	<i>Het verder toeristisch/recreatief ontsluiten van de Alblasserwaard-Vijfheerenlanden. Waarbij wordt uitgegaan van het DNA van het gebied, namelijk het verbinden van (bestaande en mogelijk nieuwe) kwaliteiten en iconen. We willen dat doen door het versterken van de bekendheid, bereikbaarheid en benutting van ons gebied.</i>
Bestuurlijk Trekker	<i>Cees Taal (Vijfheerenlanden)</i>
Ambtelijk Trekker	<i>Petra Kohrt (Molenlanden)</i>
Partners	<i>Gorinchem, Molenlanden en Vijfheerenlanden, Provincie Utrecht, Provincie Zuid-Holland, VVV Zuid-Holland Zuid, Den Hâneker.</i>
Stand van zaken	<i>De aanleg van het wandelroutenetwerk nadert zijn voltooiing. Beheer en onderhoud van wandel- en fietsmogelijkheden worden aanbesteed. Met een aantal stakeholders zal een mogelijk verdere inzet op deze opgave worden verkend. Uitdaging is om gesprekken over een verdere inzet te combineren met gesprekken die de gemeenten Molenlanden en Vijfheerenlanden voeren met dezelfde stakeholders rond het vormgeven van gemeentelijk beleid op het terrein van recreatie en toerisme.</i>
Overall performance	

Projecten
Afronding aanleg wandelroutes Doel: <i>Het realiseren van een wandelroutenetwerk in de Alblasserwaard-Vijfheerenlanden.</i> Deelnemers: <i>Gorinchem, Molenlanden, Vijfheerenlanden, Hardinxveld-Giessendam Provincie Zuid-Holland, Provincie Utrecht, Waterschap Rivierenland, Te Voet, Wandelnet, Zuid-Hollands Landschap, Routebureau Utrecht.</i> Stand van zaken: <i>Het wandelroutenetwerk is in 2017 in gebruik genomen. Sindsdien worden knelpunten opgelost, extra voorzieningen aangelegd en publiciteit gegenereerd (bijv. in Polderleven 2020). "Laatste loodje" was het aanleggen van een trekpont over de Zouweboezem, ten noorden van Meerkerk, vooral vergunningtechnisch een gecompliceerde zaak door het nabijgelegen Natura-2000 gebied. Dit traject is inmiddels afgerond en het trekpontje is in bedrijf.</i> Projectleider: <i>Annika Mostert (Verkeerstudio)</i> Financieel: <i>In twee beschikkingen heeft de provincie Zuid-Holland (afgerond) € 800.000 subsidie toegekend. Hieruit worden alle activiteiten betaald. De provinciale subsidie is toereikend voor de resterende inspanningen.</i>

Projecten	
Inzet: <i>De ambtelijke inzet bedraagt tot nu toe ongeveer 650 uur. Daar zullen nog enkele tientallen uren bijkomen. Alle uren kunnen ten laste worden gebracht van de provinciale subsidie.</i> Risico's/bijzonderheden: <i>Er wordt een beheer- en onderhoudscontract met Lizard Point afgesloten, ondertekening van dit contract wordt eind september/begin oktober verwacht. De verantwoording richting de provincie Zuid-Holland is dinsdag 22 september ingediend. We zijn in afwachting van de definitieve goedkeuring.</i>	
Onderhoud fiets- en wandelroutes Doel: <i>Het beheren en onderhouden van het fietsknooppuntensysteem en het wandelroutenetwerk in de Alblasserwaard-Vijfheerenlanden.</i> Deelnemers: <i>Gorinchem, Molenlanden, Hardinxveld-Giessendam. Er is contact met het routebureau Utrecht en met de controles door vrijwilligers wordt gekeken hoe er samengewerkt kan worden.</i> Stand van zaken: <i>. Het beheer en onderhoud van het fietsknooppuntensysteem is voor 2020 ondergebracht bij Staatsbosbeheer met HR groep als uitvoerende partij. Voor 2021 is onzeker of Staatsbosbeheer doorgaat met deze taak. Voor 2021 wordt onderzocht waar het beheer en onderhoud wordt ondergebracht. Het beheer en onderhoud voor het wandelroutenetwerk is tot en met december 2027 ondergebracht bij Lizard Point.</i> Projectleider: <i>Marielle Runge (Molenlanden)</i> Financieel: <i>. De betrokken gemeenten hebben ingestemd met een jaarlijks begroting van € 27.615. Een deel van de begroting bestaat uit variabele kosten. De hoogte van de variabele kosten is afhankelijk van de hoeveelheid materialen die in een jaar vervangen moeten.</i> Inzet: <i>De ambtelijke inzet bedraagt na het vertrek van Cor Revet 3 uur per week. Alle uren zitten in de werkplanning van de projectleider.</i> Risico's/bijzonderheden: <i>De gemeente Hardinxveld-Giessendam heeft aangegeven voor zowel het fiets- als het wandelroutenetwerk samen op te willen trekken met Molenlanden en Gorinchem. Van Vijfheerenlanden is inmiddels bekend dat het beheer en onderhoud van zowel het fiets- als het wandelroutenetwerk via Routebureau Utrecht geregeld wordt. Voor het beheer en onderhoud van het wandelroutenetwerk heeft het Routebureau Utrecht bij Lizard Point een offerte aanvraagd. Het Routebureau Utrecht wil samenwerken op het gebied van vrijwilligersinzet. Onzekerheden voor de nabije toekomst zijn de keuze van Staatsbosbeheer of beheer van het fietsknooppuntensysteem een kerntaak is en de beschikbaarheid van menskracht bij de gemeente Molenlanden na vertrek van zowel Cor Revet als Petra Korth.</i>	
Ontwikkelen regionaal beleid Doel: <i>Organiseren van een bijeenkomst met stakeholders over nut & noodzaak van het intensiveren van de regiobranding. Daarbij naast regionale spelers (VVV ZHZ, St. Gorinchem Citymarketing i.o. en Leerdam marketing) ook betrekken: Utrecht marketing, Dordrecht marketing, Rotterdam marketing met de Fast Ferry, Kinderdijk, Avonturenboerderij Molenwaard en Routebureau Utrecht. Bij een positief antwoord experts inschakelen over de vormgeving van die branding. Daarbij aandacht houden voor het Groene Hart, een sterk nationaal merk. Eventueel met de stakeholders een structureel overlegplatform opzetten.</i>	

Projecten

- **Deelnemers:** Gorinchem, Molenlanden, Vijfheerenlanden, VVV Zuid-Holland Zuid, Den Hâneker, ondernemers(verenigingen).
- **Stand van zaken:**

Algemeen
Mede door COVID is er op een andere manier invulling gegeven aan dit gedeelte van de RMA. Het afgelopen jaar is benut om een start te maken de koers te bepalen voor opgave 9 richting de toekomst. Er is bestuurlijk een gezamenlijke kennisdeling geweest tijdens de 'College-tour Toerisme & Recreatie' waarin o.a. de landelijke en regionale ontwikkelingen op het gebied van de vrijetijdseconomie werden geschetst door het NBTC, Groene Hart als door de Ondernemerscoalitie Gebiedsmarketing (AV breed opererend).

Verwacht 2020
De intentie is uitgesproken om als gemeente zo effectief en efficiënt mogelijk samen te werken op het gebied van de vrijetijdseconomie. Ten behoeve hiervan is er een inventarisatie gemaakt van alle overlegvormen waarin de drie gemeenten een rol hebben. Waarbij gekeken wordt waar de gemeenten elkaar kunnen aanvullen, maar ook gekeken wordt waar gemeenten elkaar kunnen vertegenwoordigen. Integraal onderdeel hiervan is het herijken van de gezamenlijke koers en focus met betrekking tot de vrijetijdseconomie deze te vertalen in concrete doelen voor de invulling van opgave 9 voor 2021 en verder. Waarbij onderzocht wordt in hoeverre de RMA overlegstructuur benut kan worden als verbindend ('paraplu') overleg in een grenzeloos netwerk. Naar verwachting zal dit gehele proces 2021 voltooid zijn.

Toekomst (2021 en verder)
De nut en noodzaak van de opgave 9 binnen de RMA wordt binnen de drie gemeenten gedeeld met de uitgesproken intentie samen te werken op het gebied van vrijetijdseconomie. De exacte invulling van deze opgave voor 2021 is afhankelijk van de uitkomst van het huidige proces.
- **Projectleider:** Petra Kohrt (Molenlanden)
- **Financieel:** Er is nog geen budget geraamd.
- **Inzet:** Voor de ambtelijke trekkersrol is 1,5 uur p/wk (incidentele uren) beschikbaar.
- **Risico's/bijzonderheden:** Vertraging proces door vertrek van 2de ambtelijke trekker in korte tijd en nog geen zicht op opvolger.

Opgave 10: Bedrijventerreinen

Opgave	
Doel	<i>Het doel van deze opgave is om kwalitatief en kwantitatief te voorzien in voldoende ruimte op bedrijventerreinen. De achterliggende gedachte hierbij is om verrommeling, leegstand en onderlinge concurrentie tussen bedrijventerreinen te voorkomen. Daarnaast wordt ook aandacht geschonken aan het behoud van de landschappelijke kwaliteiten en duurzaamheid van de bedrijventerreinen.</i>
Bestuurlijk Trekker	<i>Huib Zevenhuizen (Vijfheerenlanden)</i>
Ambtelijk Trekker	<i>Jan Doorakkers (Arjan van der Wiel tot 1 april 2020) (Gorinchem)</i>
Partners	<i>Molenlanden, Vijfheerenlanden en Gorinchem, andere regiogemeenten, Provincie Utrecht, Provincie Zuid-Holland, private eigenaren van bedrijventerreinen, vertegenwoordigers van het bedrijfsleven, ontwikkelaars en makelaars bedrijfsonroerend goed.</i>
Stand van zaken	<i>In het Bestuurlijk Overleg van april 2019 is besloten om de scope van de opgave te onderzoeken richting een bredere economische opgave (in aanvulling op de monitoring en afstemming van bedrijventerreinen) waarbij de ligging van de AV tussen de Drechtsteden en de regio Utrecht in aanmerking wordt genomen. Kan de AV een schakel vormen tussen beide regio's bijvoorbeeld op basis van de maakindustrie die in de drie regio's aanwezig is? Daarbij worden ontwikkelingen ten aanzien van bedrijvigheid en werken betrokken. Voor dit traject is door de gemeenten Molenlanden, Vijfheerenlanden en Gorinchem opdracht verleend aan STEC groep. Het eindrapport is medio 2020 met de betrokken bestuurders besproken en afgerond. Eind 2020 wordt een plan van aanpak besproken waarin wordt aangegeven hoe vervolg wordt gegeven aan het Stec-rapport. In de loop van 2021 moet dit vervolg concreet uitgewerkt worden.</i>
Overall performance	

Projecten
Reguliere afstemming over de ontwikkeling van bedrijventerreinen Doel: <i>Het doel van deze opgave is om kwalitatief en kwantitatief te voorzien in voldoende ruimte op bedrijventerreinen. De achterliggende gedachte hierbij is om verrommeling, leegstand en onderlinge concurrentie tussen bedrijventerreinen te voorkomen. Daarnaast wordt ook aandacht geschonken aan het behoud van de landschappelijke kwaliteiten en duurzaamheid van de bedrijventerreinen.</i> Deelnemers: <i>Molenlanden, Vijfheerenlanden, Gorinchem, andere regiogemeenten, Provincie Utrecht, Provincie Zuid-Holland, private eigenaren van bedrijventerreinen, vertegenwoordigers van het bedrijfsleven, ontwikkelaars en makelaars bedrijfsonroerend goed.</i> Stand van zaken: <i>Zie hierboven.</i> Projectleider: <i>Jan Doorakkers (Gorinchem).</i>

Projecten

- **Financieel:** *De kosten voor het STEC traject zijn gelijkelijk door de drie opdrachtgevende gemeenten gedragen. De eventuele kosten voor het vervolgetraject zijn nu nog niet te begroten, maar verwacht mag worden dat de door de gemeenten gereserveerde financiële middelen voor regionale samenwerking binnen de RMA vooralsnog toereikend zullen zijn.*
- **Inzet:** *Ambtelijke inzet conform jaarplannen.*
- **Risico's/bijzonderheden:** *Bij RMA opgave 7 maritiem bestaat bestuurlijk draagvlak om deze opgave te laten opgaan in opgave 10 die nu opgewerkt wordt tot een bredere economische opgave. Redenen hiervoor zijn een vergaande inhoudelijke en bestuurlijke overlap tussen de beide opgaven. Voor deze samenvoeging is ook bestuurlijk draagvlak aanwezig bij opgave 10. Eind 2020 zal via natuurlijke momenten de samenvoeging van beide opgaven plaatsvinden.*

Opgave 11: Arbeidsmarkt

Opgave	
Doel	<i>De Arbeidsmarkt Gorinchem ziet als taak om het aanbod van arbeid te verbeteren en te vergroten. Dat aanbod van arbeid bestaat uit alle mensen die kunnen en willen werken. Mensen (weer) aan het werk helpen is economisch en sociaal belangrijk en moet daarom veel aandacht krijgen. Minstens zo belangrijk is het om te zorgen dat mensen duurzaam aan het werk blijven. Ze moeten op niveau toegerust en geschoold blijven. Bijscholing en omscholing zijn speerpunten in het bij de les houden van de werkenden van vandaag. Een leven lang ontwikkelen!</i>
Bestuurlijk Trekker	<i>Cees Taal (Vijfheerenlanden)</i>
Ambtelijk Trekker	<i>Sjoerd Veerman (Vijfheerenlanden)</i>
Partners	<i>Gorinchem, Molenlanden, Vijfheerenlanden, Avres, UWV, VNONCW, vakbonden CNV en FNV, werkgevers, School & Bedrijf.</i>
Stand van zaken	<i>Voor deze bestuursperiode (2019-2022) is een werkprogramma opgesteld voor de Arbeidsmarktregio. Het vastgestelde werkprogramma onder de titel Bestuursagenda 2019-2022 geeft een overzicht van de activiteiten in de drie gemeenten, een kleine 20 beleidsaccenten, de uitvoering van de DOE AGENDA en een overzicht van budgetten.</i>
Overall performance	

Overzicht ontwikkelingen
Transitie op de arbeidsmarkt <i>Corona vergt veel extra aandacht voor de uitvoeringsorganisatie AVRES om de boel gaande te houden en extra zaken te regelen. Toch is de tijd genomen om na te denken over wat er de komende tijd te gebeuren staat. Er wordt een forse transitie op de arbeidsmarkt voorzien met veel andere werkzaamheden en gewenste kwaliteiten. Er komt haast bij gerichte omscholing. De regio ervaart een 'kanteling' in de aanpak: waar jarenlang de focus lag op de werkzoekenden (complete opleidingstrajecten etc) ligt nu meer de focus op de werkgevers.</i> DOE AGENDA <i>Onderdeel 4 van de Bestuursagenda is de DOE AGENDA. Van rijkswege is twee miljoen euro betaald. Trajecten die lopen vanuit deze DOE AGENDA zijn Start van het Sity College, Uitbouw van digitaal platform WIJII, de peer-to-peer benadering van ondernemers, versterking van het werkgeversservicepunt. Nieuw is de ontwikkeling van het project Bijstaanders.</i> <i>In de tweede halfjaarmonitoring ten behoeve van het ministerie is geconcludeerd dat door de coronacrisis andere werkzaamheden voorrang hebben gekregen. Vanaf eind maar zijn de werkzaamheden van Avres primair gericht geweest op het verstrekken van ondersteuning aan bedrijven om werkgelegenheid te behouden. De uitvoering van de TOZO-regeling heeft veel inspanning gekost. Tevens blijkt dat de al langer ingezette lijn van meer aandacht voor her-, bij- en omscholing een goede keuze te zijn. Er zijn grote veranderingen op de arbeidsmarkt.</i>

Overzicht ontwikkelingen

Vijfheerenlanden blijft in de arbeidsmarktregio Gorinchem

De gemeente Vijfheerenlanden heeft gekozen voor het blijven deel uitmaken van deze Arbeidsmarktregio voor een periode van drie jaar. Tevens heeft de gemeenteraad uitgesproken dat ze in dit drie jaar een onderzoek wil doen naar uitbreiding van het grenzeloos samenwerken door op het gebied van arbeidsmarktbeleid samenwerking van Lelgemeenten en de Alblasserwaard.

Besloten is niet als regio deel te nemen aan de Human Capital Agenda Zuid-Holland.

Het Sity College voorheen Ambachtcollege genoemd is een voorbeeld van nieuwe mogelijkheden om mensen bij- of herscholing te bieden om in een technisch beroep aan de slag te kunnen. Voor de zomervakantie heeft de eerste groep cursisten een certificaat gekregen. Na de zomervakantie is een tweede groep cursisten gestart en staan er nog twee trajecten op stapel.

WIIJ-platform

Uitbouwen digitaal platform WIIJ is voortgezet. De coöperatie WIIJ is opgericht. Waardoor ook ondernemers hun verantwoordelijkheid nemen voor deze ontwikkeling. De samenwerking met Hive biedt goede mogelijkheden om meer aan scholing te doen. WIIJ heeft tot nu toe meer dan 200 plaatsingen opgeleverd. Mensen die (nieuw) werk vonden. Kenmerkend is het aanbod om in groepsverband, na te denken over hoe het aanleren van die vaardigheden kan worden bevorderd.

Bijstaanders

Aan de DOE AGENDA is een nieuw project toegevoegd. Deze wijziging is besproken en geaccordeerd in de vergaderingen [17 juni 2020 en 9 september 2020] van het WerkbedrijfRAP. Niet voor alle inwoners in de samenleving is "meedoen" vanzelfsprekend. Financiële problemen, verslaving, eenzaamheid en/of psychische/psychiatrische problemen zijn er veelal de oorzaak van dat mensen in een sociaal isolement zitten of onvoldoende zelfredzaam zijn. Een manier om het sociaal isolement van deze groep inwoners te doorbreken en hun zelfredzaamheid te bevorderen is de inzet van "Bijstaanders". De inzet van Bijstaanders is een vorm van een zogeheten "Peer to Peer-connection": inwoners vanuit de buurt - voor andere inwoners uit de buurt. Omdat de Bijstaanders (in het verleden) vaak zelf ook (een of meerdere) problemen hebben gehad, maar zich desondanks hebben weten te ontwikkelen, kunnen zij hun ervaringsdeskundigheid gebruiken om Buurtgenoten te ondersteunen en vooruit te helpen. Bijstaanders hebben door hun inzet een echte betaalde baan. Deze baan biedt de Bijstaanders de kans om zichzelf verder te ontwikkelen en voldoende werkervaring op te doen om na verloop van tijd uit te stromen richting ander betaald werk. In feite snijdt het mes bij de inzet van Bijstaanders aan twee kanten. Enerzijds worden Buurtgenoten vanuit een meer vertrouwde "eigen" sociale context ondersteund in hun ontwikkeling; worden Buurtgenoten zelfstandiger in hun functioneren; en kunnen Buurtgenoten (uiteindelijk) beter in de samenleving participeren. Anderzijds kunnen de (veelal) (ex-)bijstandsgerechtigden die de functie van Bijstaander bekleden (weer) aan de slag op een betaalde baan en stromen zij uit de uitkeringssituatie.

Versterking Werkgeversservice Punt

Vooruitlopend op een wetswijziging per 1 januari 2021 wordt gewerkt aan een uitvoeringsplan werkgeversdienstverlening in de arbeidsmarktregio. Met ingang van 2021 moet er een Uitvoeringsplan zijn. We willen een plan dat meer is dan de vorige versie, het marktbelevingsplan, dat vooral een papieren tijger was. De dienstverlening zal in overeenstemming worden gebracht met de gevolgen van de uitbraak van het coronavirus.

Vooruitzicht

De uitvoering van de Bestuursagenda 2019-2022 wordt voortgezet. Begin 2021 zal een voorzet worden gemaakt voor een Bestuursagenda voor de volgende bestuursperiode. Ondanks het feit dat door de coronacrisis de arbeidsmarkt voor veel sectoren (tijdelijk) is afgekoeld, worden er nog altijd beroepen en sectoren gekenmerkt door een nijpend tekort aan personeel. Sommige tekorten ontstonden tijdelijk of acuut als gevolg van de coronacrisis (of werden groter), andere tekorten kennen een structureel karakter. Dit geldt bijvoorbeeld in grote delen van beroepen in de ICT, techniek, onderwijs en zorg. In veel van deze beroepen wordt ook voor de toekomst komende jaren een blijvend tekort verwacht, mogelijk zelfs groter doordat de potentiële beroepsbevolking krimpt. Bovendien stellen de steeds veranderende eisen aan werk

Overzicht ontwikkelingen

ook werkgevers voor een uitdaging om voldoende en adequaat geschoold personeel te vinden. Tegelijkertijd hebben veel werkgevers door veranderende omstandigheden geen of minder werk voor (een deel van) het zittend personeel. Tijdens de coronacrisis is dit probleem gedeeltelijk van tijdelijke aard, in sectoren als de horeca, detailhandel en vervoer. Maar er wordt door bijvoorbeeld nieuwe taken ook blijvend meer gevraagd van de wendbaarheid van zowel werkgevers als werknemers. Voor werkgevers is het daarom belangrijk om persoonlijke ontwikkeling en mobiliteit mogelijk te maken en te stimuleren, om zo werknemers duurzaam inzetbaar te houden.

Opgave 12: Bereikbaarheid

Opgave	
Doel	<i>De bereikbaarheid van de Alblasserwaard-Vijfheerenlanden staat de laatste jaren onder grote druk. De grote verkeersaders slibben dicht en dat leidt weer tot veel sluipverkeer over het provinciale wegennet, waardoor ook daar congestie ontstaat. We zetten in op doorstroming om bedrijven en instellingen goed bereikbaar te houden. Daarbij hoort een goed functionerend OV-netwerk over spoor, weg en water. Ook draagt de aanwezigheid van (veilige) fietsroutes bij aan bereikbaarheid. Onze ambitie is om de kansen van ketenmobiliteit beter te benutten.</i>
Bestuurlijk Trekker	<i>Joost van der Geest (Gorinchem)</i>
Ambtelijk Trekker	<i>Sjoerd Veerman (Vijfheerenlanden)</i>
Partners	<i>Gorinchem, Molenlanden, Vijfheerenlanden, Provincie Utrecht, Provincie Zuid-Holland, Waterschap Rivierenland, Rijkswaterstaat WNZ, Drechtsteden.</i>
Risico's/bijzonderheden	<i>Veel werkzaamheden rondom het rijkswegenwet vinden in de komende jaren plaats, zonder goede afstemming zal op meerdere plaatsen tegelijkertijd het wegennet verstopt raken.</i>
Overall performance	

Ontwikkelingen	
Afstemming werkzaamheden infrastructuur <i>In kader van het grenzeloos samenwerken is de RMA aangesloten bij het overleg van Drechtsteden, provincie Zuid-Holland en Rijkswaterstaat WNZ.</i> <i>Bij de vele onderhoudsprojecten die op stapel staan is verkeershinder onvermijdelijk. Wegbeheerders beraden zich gezamenlijk over een aanpak waarmee hinder binnen de perken gehouden kan worden. Wegbeheerders zorgen voor een goede afstemming, tussen projecten waardoor het netwerk het als geheel blijft functioneren. Het grote aantal werkzaamheden dat nu in een relatief beperkte periode zal worden uitgevoerd vraagt om een project-overstijgende aanpak.</i> <i>Weggebruikers hebben geen boodschap aan de beheergrenzen. Daarom doen we mee met het overleg van Drechtsteden, provincie, Verkeersonderneming en Rijkswaterstaat. Ook bedrijven en weggebruikers betrekken we bij de aanpak. Besproken wordt hun verantwoordelijkheid en rol bij het bereikbaar houden van de regio tijdens de komende onderhoudsopgave. Het op peil houden van de bereikbaarheid in de regio, rekening houdend met de leefbaarheid noopt tot een andere aanpak en vraagt om een transitie naar een veel duurzamere mobiliteit. Meer inzet op OV en ander reisgedrag. Gewerkt wordt aan een voorstel inzake Korte Termijn maatregelen A15.</i> Gebiedsagenda <i>In 2020 zal opnieuw gekeken worden naar de 10 geselecteerde corridors en 2 gebieden in de regio Alblasserwaard-Vijfheerenlanden. Tevens kunnen er subsidie voor infrastructurele werken worden aangevraagd. Afgelopen periode zijn lopende subsidie voor een groot deel afgerond, inclusief vaststelling</i>	

Ontwikkelingen

van de definitieve beschikking en betaling.

Nieuwe aanvragen voor 202 zijn ingediend door de gemeenten het waterschap.

Fiets

Nagedacht wordt over het vergroten van de mogelijkheden van fietsroutes in en om de regio. Het realiseren van fietssnelpaden langs doorgaande wegen moet en impuls krijgen. Genoemd zijn de F15 en de F27, naast de F214 en F216. Door de toename van de fiets-met-trapondersteuning vergroot de actieradius van de fietsgebruiker. Ook de gestrekte buslijnen op de N214 en N216 vragen om meer fietsvoorzieningen naar de bushaltes op deze lijnen. Aandachtspunt is dat de fiets niet ten koste van het openbaar vervoer gaat, maar een alternatief is voor de auto.

Duurzame mobiliteit

De transitie naar een duurzaam en zorgeloos mobiliteitssysteem vergt een integrale aanpak en regionaal maatwerk. Integraal, omdat mobiliteit onlosmakelijk verbonden is met andere aspecten van de leefomgeving, zoals wonen, economie en leefbaarheid. Een Regionale Mobiliteitsprogramma (RMP) is een instrument om op regionaal schaalniveau toekomstbestendige bereikbaarheids-oplossingen te realiseren. De oplossingen moeten bijdragen aan de transitie naar een duurzaam en zorgeloos mobiliteitssysteem. Begin volgend jaar zal aan de Bestuurlijke Tafel een voorstel worden aangeboden.

Openbaar Vervoer

DMG concessie

Op moment dat de uitvoering van de concessie goed ging functioneren en de belangrijke lijnen 387, 388 veel reizigers trokken kwam de coronacrisis. Vanaf half maart is het openbaar vervoer niet meer de basisvoorziening die gebruikelijk is. Doordat mensen thuis gingen werken, scholen anders gingen lesgeven, zakte het aantal reizigers dramatisch. De problemen met het niet kunnen vervoeren van de gebruikelijke aantallen reizigers duren naar verwachting voort in 2021 van Gedurende het hele jaar is er frequent concessie-overleg geweest over de exploitatie van de concessie.

Overleg over hoe verder met openbaar vervoer in de regio is pas gestart voorbereidingen voor het OV-jaar 2021 zijn minder rooskleurig. Aanpassingen in de bedrijfsvoering zullen nodig zijn. De nieuwe dienstregeling voor het OV is anders dan tot nu toe niet op de tweede zonder van december maar de eerste zondag van 2021.

OV Knooppunt MeerkerkA27

Er loopt een onderzoek naar de verschillende varianten van het OV knooppunt Meerkerk A27 om de verkeersveiligheid voor alle gebruikers te verbeteren. November 2019 was er een ronde tafelgesprek om te verschillende varianten en uitwerkingen te beoordelen. Nadere informatie werd in eerste kwartaal 2020 verwacht. Door de problemen met OV is er nog geen voorstel gedaan door de provincie Zuid-Holland

BGU studie / Innovatief OV op het traject A27 /OV op de corridor A27. Breda-Gorinchem-Utrecht

In 2020 is een vervolg gestart op de BGU studie van vorig jaar. Nu wordt vooral ingezoomd op de mogelijke HUB's op de A27-corridor te denken valt aan GorinchemWest, MeerkerkA27, Vianen-Lekbrug. De verkenning 2019 leerde, dat er op termijn een aanmerkelijke kwaliteitssprong mogelijk is voor het verbeteren van de busverbinding. Daarom hebben de partijen tijdens het BO MIRT 2019 afgesproken de verkenning een vervolg te geven. De kwaliteitssprong bestaat uit het bundelen van een aantal OV-lijnen: rechtstreekse verbindingen tussen Breda, Gorinchem en Utrecht, regionale lijnen uit de stedelijke regio's van Breda, Gorinchem en Utrecht. Door het slim positioneren van hubs sluiten deze verbindingen aan op het OV-netwerk in de stedelijke regio's. Op de A27 worden doorstromingsmaatregelen getroffen zodat de bussen ongehinderd kunnen doorstromen. Daarmee ontstaat een volwaardig OV-alternatief voor de auto met een reistijd en betrouwbaarheid die vergelijkbaar is met een treinverbinding.

Merwedelingelijn

Een korte studie over de mogelijkheden van de doorontwikkeling van de Merwedelingelijn is opgesteld. Bestuurlijk is het rapport nog niet vrijgegeven voor de opdrachtgever, provincie Zuid-

Ontwikkelingen

Holland. Tijdens de Bestuurlijke Tafel mobiliteit is vastgesteld dat het rapport weinig ambitieus is. Enerzijds doordat er ruimte is voor meer gebruikers van deze voorziening en anderzijds omdat het niet eenvoudig is om meer treinen op het tracé Dordrecht cs naar Leerdam zonder grote kosten. Regio wil graag overleg wat er wel mogelijk is. De lijn is van groot belang voor het OV-gebruik in de regio en als alternatief voor de auto op de A15.

Opgave 13: Waterveiligheid & Klimaatadaptatie

Opgave	
Doel	<u>Waterveiligheid:</u> Gebiedsbreed beter verweven van waterveiligheid en ruimtelijke/economische ontwikkeling. Daartoe ook meerwaarde meerlaagseveiligheid in beeld brengen. Klimaatadaptatie/ruimtelijke adaptatie hierbij betrekken. <u>Klimaatadaptatie:</u> Het overall doel is om een goed woon- en werkklimaat te hebben en houden in de regio AV door in te spelen op het veranderende klimaat.
Bestuurlijk Trekker	<u>Waterveiligheid:</u> Dirk Heijkoop (Hardinxveld-Giessendam). Dirk heeft het trekkerschap overgenomen van Bram van Hemmen die burgemeester in de Hoeksche Waard is geworden. <u>Klimaatadaptatie:</u> Mathieu Gremmen (Waterschap Rivierenland)
Ambtelijk Trekker	<u>Waterveiligheid:</u> Dennis van der Voort (Provincie Zuid-Holland). Dennis heeft het trekkerschap overgenomen van Jantien Oostijen die onlangs met pensioen is gegaan. Ivm verlof vervangt Lodewijk Vormer op dit moment Dennis van der Voort. <u>Klimaatadaptatie:</u> Daan Willems (Waterschap Rivierenland)
Partners	<u>Waterveiligheid:</u> Gebiedsraad A5H: deelnemers Gorinchem, Molenlanden, Vijfheerenlanden, Hardinxveld-Giessendam, Sliedrecht, Papendrecht, Alblasterdam, Waterschap Rivierenland, provincie Zuid-Holland, provincie Utrecht. <u>Klimaatadaptatie:</u> Alblasterdam, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Molenlanden, Papendrecht, Sliedrecht, Vijfheerenlanden, Provincie Utrecht, Provincie Zuid-Holland, Waterschap Rivierenland, Werkgroep Water Blauwzaam.
Stand van zaken	<u>Waterveiligheid:</u> Geen bijzonderheden. Zie hieronder. <u>Klimaatadaptatie:</u> De stresstest klimaatadaptatie A5H is medio mei 2019 opgeleverd en is in het najaar van 2019 verstuurd aan de gemeenten. Door het Rijk is een versnellingsubsidie toegekend voor voor de regionale samenwerking rondom klimaat en bodemdaling. Inmiddels is een kwartiermaker (Lidwien Reyn) aangesteld om het vervolgproces het komende jaar te begeleiden. Uitvoering van dit proces moet leiden tot een Regionale Adaptatie Strategie voor de regio medio 2021 en een concrete uitvoeringsagenda begin 2021. Er wordt gewerkt aan een bestuurlijke koplopersgroep die dit proces vanuit de regio gaat begeleiden.
Overall performance	

Projecten Klimaatadaptatie

Risicodialoog Klimaatadaptatie A5H

Doel: Uitvoeren risicodialoog klimaatadaptatie voor het gebied van de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden en verhogen klimaatbewustzijn bij de samenwerkende partijen en het opstellen van een uitvoeringsagenda eind 2021.

- **Deelnemers:** Gemeenten Alblisserdam, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Molenlanden, Papendrecht, Sliedrecht, Vijfheerenlanden, Provincie Utrecht, Provincie Zuid-Holland, Waterschap Rivierenland.
- **Stand van zaken:** Met het kernteam klimaatadaptatie is een plan van aanpak opgesteld voor het uitvoeren van de risicodialoog en het opstellen van een adaptatiestrategie en uitvoeringsagenda. De komende periode worden er werkplaatsen georganiseerd met stakeholders over klimaatadaptatie. In juni 2020 is een kwartiermaker aangesteld (Lidwien Reyn) die het komende jaar het proces gaat trekken. Er is een samenwerking gevonden met Stichting Blauwzaam waarin gezamenlijk een reeks artikelen met interviews over klimaatadaptatie in Het Kontakt wordt gepubliceerd. Daarnaast wordt om 29 oktober een symposium georganiseerd.
- **Projectleider:** Daan Willems / Maureen Pesman
- **Financieel:** Voor deze stap is financiering beschikbaar vanuit de toegekende subsidie (maximaal 150.000 euro). Hierbij is cofinanciering of uren van de partners bij nodig.
- **Inzet:** collega's van RMA-partners zitten in het kernteam. Gemeente Papendrecht is ook vertegenwoordigd in het kernteam. Met de andere gemeenten binnen dijkkring 16 zijn de contacten aangehaald en wordt gezamenlijk opgetrokken in dit proces.
- **Risico's/bijzonderheden:** In het plan van aanpak is afgesproken dat dit proces zijn eigenlijk spoor blijft lopen, maar inhoudelijk afstemt met de veenweidestrategie Alblasserwaard en agrarische economie. De beperkingen van de coronatijd zorgen voor risico's in het tijdig en zorgvuldig opzetten van een nieuwe samenwerking. Bijeenkomsten zijn lastiger te organiseren en interactie vindt plaats in een kleiner gezelschap.

Projecten Waterveiligheid

Water en ruimte verbinden in de A5H

- **Doel:** Gebiedsbreed beter verweven van waterveiligheid en ruimtelijke/economische ontwikkeling. Daartoe ook meerwaarde meerlaagseveiligheid in beeld brengen. Klimaatadaptatie/ruimtelijke adaptatie hierbij betrekken.
- **Deelnemers:** Gebiedsraad A5H: deelnemers Gorinchem, Molenlanden, Vijfheerenlanden, Hardinxveld-Giessendam, Sliedrecht, Papendrecht, Alblisserdam, Waterschap Rivierenland, provincie Zuid-Holland, provincie Utrecht.
- **Stand van zaken:** De actie-agenda 2019-2020 is in juni 2019 door de Gebiedsraad vastgesteld en wordt nu in uitvoering gebracht. De volgende zaken zijn opgepakt:
 - ✓ Vervolg op de Intentieovereenkomst van 7 maart 2019 voor integreren gebiedsontwikkeling Mercon Kloos met dijkversterking. De overeenkomst liep af op 1 juni. Inmiddels is de situatie veranderd. De dijkversterkingsopgave lijkt hier minder ingrijpend. Ook heeft er een eigendomswissel plaatsgevonden. In een bestuurlijk overleg tussen gemeente Alblisserdam en

Projecten Waterveiligheid

de WSRL is geconcludeerd dat koppeling van de herontwikkeling Mercon Kloos aan de dijkversterking op dit moment geen meerwaarde heeft. De nieuwe ontwikkelaar is op dit moment in de lead om te komen tot nieuwe plannen.

- ✓ *Gebiedsperspectief Alblasterdam- Kinderdijk. Verkennen koppelmogelijkheden met waterveiligheid;*
- ✓ *Verkenning kansen meekoppelen SAFE (Streefkerk-Ameide-FortEverdingen);*
- ✓ *Verkennen meekoppelambities gekoppeld aan de beoordelingen van 16-2 en 16-1;*
- ✓ *Verkenning samenhang met ambities Regiodeal Drechtsteden-Gorinchem;*
- ✓ *Opgeleverd: onderzoek naar spontaan hulpaanbod bij overstromingen, EU FRAMES project voor meerlaagse veiligheid. Werksessie Gebiedsconferentie DPRD over rapport Spontaan Hulpaanbod is verzet naar voorjaar 2021;*
- ✓ *Opgeleverd: eindconferentie en -rapportage FRAMES.*

- **Projectleider:** *Dennis van der Voort (Provincie Zuid-Holland)*
- **Financieel:** *Kosten worden gedekt uit gereserveerde middelen. In 2020 is geen extra bijdrage nodig van de partners.*
- **Inzet:** *Bij het vaststellen van de Actie-agenda 2019-2020 is ingestemd met de ureninzet door de partners.*
- **Risico's/bijzonderheden:** *Geen.*

Opgave 14: Bodemdaling

Opgave	
Doel	<i>'Bewust beter omgaan met bodemdaling'</i> Het doel is om effectief om te gaan met de gevolgen van bodemdaling en zeespiegelstijging. Hierbij gaat het om zowel de stedelijke gebieden, als de linten en het landelijk gebied. We streven er daarbij naar dat bodemdaling wordt ervaren als gezamenlijke opgave waarvoor we gezamenlijk aan de slag moeten en kansen worden benut. Verder is kennisontwikkeling hierbij belangrijk voor het ontdekken van nieuwe oplossingen. Voor die kennisontwikkeling zal ook veelal gebruik worden gemaakt van wat men al weet/onderzoekt. Twee keer het wiel opnieuw uitvinden is onzin.
Bestuurlijk Trekker	Teunis Jacob Slob (Molenlanden)
Ambtelijk Trekker	Maureen Pesman (Molenlanden)
Partners	Gorinchem, Molenlanden, Vijfheerenlanden, Provincie Zuid-Holland, Provincie Utrecht, Waterschap Rivierenland
Risico's/bijzonderheden	N.v.t.
Overall performance	

Projecten
Pilot Drukdrainage in Alblasserwaard-Vijfheerenlanden Doel: drukdrainage wordt momenteel gezien als een van de potentiële oplossingen om bodemdaling te verminderen/vertragen. Het effect van drukdrainage verschilt erg per bodemtype. Verspreid over het Groene Hart worden verschillende pilot projecten uitgevoerd vanuit het Nationaal Kennisprogramma Bodemdaling om het effect per bodemtype te onderzoeken. Klei-op-veen wordt hier nog niet in meegenomen en daar draagt deze pilot aan bij. Daarnaast voert dit project ook proeven uit om in combinatie met drukdrainage doelen te behalen in het watersysteem zoals biodiversiteit en KRW-doelen. Het Groen- Blauw onderwijs wordt nadrukkelijk in dit project betrokken ten einde jongeren inzicht te geven in de problematiek die speelt in de regio. Deelnemers: Stichting Blauwzaam, VIC, Kennis Transfer Centrum (KTC) Zegveld, KnowH2O, Wellant College, lokale boeren, Provincie Zuid-Holland, mogelijk Provincie Utrecht, Waterschap Rivierenland, gemeente Molenlanden en gemeente Vijfheerenlanden. Stand van zaken: De financiële bijdragen van Provincie Zuid-Holland en Gemeente Molenlanden zijn toegezegd. De opstart wordt momenteel georganiseerd.. Waterschap Rivierenland op 12 maart 2019 vergunning voor dit project verleend. Het WSRL-bestuur heeft daarbij besloten dat "het waterschap 2 x per jaar op 3 percelen de waterkwaliteit zal monitoren". In de eerste twee weken van oktober vind de aanleg van de drainage buizen plaats bij de deelnemende lokale boeren. Door de nieuwe subsidie systematiek in de provincie Zuid Holland vinden er nog enkele aanpassingen plaats. Er vindt goed overleg plaats over een financiële bijdrage van provincie Utrecht. Meer informatie over dit project is te vinden op: https://www.blauwzaam.nl/themas/blauwgroen/drukdrainage/

Projecten	
• Projectleider: <i>Stichting Blauwzaam</i> • Financieel: <i>De kosten voor de ontwikkeling van dit plan worden begroot op € 478.050,- excl. 21% BTW (€ 578.441,- incl. 21% BTW). In het plan van aanpak is dekking van deze kosten als volgt verdeeld (nog in overleg):</i> • <i>Provincie Zuid-Holland 60%</i> • <i>De provincie Utrecht 30%</i> • <i>RMA budget Bodemdaling 10%</i> <i>Daarnaast leveren de boeren, Stichting Blauwzaam en KnowH2O financiering d.m.v. inzet van uren (in-kind) en inzet van eigen materiaal. De boeren zullen ook zelf een deel van de aanlegkosten van de systemen op zich nemen.</i> • Inzet: <i>Tijdsplanning is van 2020 t/m 2023.</i> • Risico's/bijzonderheden: <i>Het projectinitiatief komt vanuit Stichting Blauwzaam en drie lokale boeren. Daarnaast neemt Wellant College een deel van de monitoring op zich. Zij investeren in dit project waardoor het ook lokaal gedragen wordt. De RMA (gemeenten) steunt dit initiatief financieel en inhoudelijk én zal in deze ook als opdrachtgever haar rol nemen.</i>	
Regionale verkenning bodemdaling <i>Zie opgave 13, Risicodialoog Klimaatadaptatie A5H.</i>	

Opgave 15: Energietransitie

Opgave	
Doel	<i>Onze ambitie is dat de regio AV in 2050 energieneutraal is! We streven ernaar om met alle betrokken partijen gezamenlijk een regionale energietransitie op te stellen voor de AV. Door het verbeteren van de samenwerking kunnen ruimtelijke en economische opgaven worden gebundeld hetgeen bijdraagt aan de kwaliteit van het gebied.</i>
Bestuurlijk Trekker	<i><u>Molenlanden/Gorinchem</u>: Eelke Kraaijeveld (Gorinchem) <u>Vijfheerenlanden</u>: Christa Hendriksen (Vijfheerenlanden)</i>
Ambtelijk Trekker	<i><u>Molenlanden/Gorinchem</u>: Kirsten Schouten (Gorinchem) <u>Vijfheerenlanden</u>: Noortje Beuvery (Vijfheerenlanden)</i>
Partners	<i><u>Molenlanden/Gorinchem</u>: Molenlanden, Gorinchem en provincie Zuid-Holland <u>Vijfheerenlanden</u>: U16 gemeenten en Provincie Utrecht</i>
Risico's/bijzonderheden	<i>De gemeenten Molenlanden en Gorinchem enerzijds en de gemeente Vijfheerenlanden anderzijds ontwikkelen de energiestrategie (RES) afzonderlijk van elkaar. De gemeente Vijfheerenlanden doet dat samen met partners in de Provincie Utrecht. Er is regelmatig overleg tussen de wethouders van de drie gemeenten om later tot een goede afgestemde uitvoering te kunnen komen.</i>
Overall performance	

Projecten	
Regionale Energiestrategie Molenlanden/Gorinchem Doel: <i>Het realiseren van de Regionale Energiestrategie (RES) en daar uitvoering aan geven. Dit met als doel om aan de landelijke CO2-reductie doelstellingen te voldoen (2030 49% reductie en 2050 99% reductie).</i> Deelnemers: <i>Molenlanden, Gorinchem en provincie Zuid-Holland, Stedin, Waterschap.</i> Stand van zaken: <u>Concept-RES vastgesteld</u> <i>Begin juli 2020 is de concept Regionale Energiestrategie (RES) Alblasserwaard vastgesteld door de beide gemeenteraden van Gorinchem en Molenlanden. Met de concept-RES ligt er een voorstel voor een evenwichtige energiemix, die past bij het eigen karakter van de Alblasserwaard. In het voorstel</i>	

Projecten

staan zoekgebieden voor grootschalige opwek van energie, die samen met inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties nader onderzocht gaan worden.

Participatie

Participatie heeft vanaf maart 2020, vanwege Corona, een verschuiving naar online doorgemaakt. Zo zijn inwonersbijeenkomsten vervangen door een online participatietraject met een enquête. De respons hierop was hoog. In april 2020 was er een informatieve Radenbijeenkomst over innovatieve technieken (waterstof, aquathermie, geothermie en kernenergie), middels een online webinar.

RES 1.0

In opmars naar de RES 1.0 wordt er vanaf oktober 2020 een intensief participatie traject opgestart. In juli 2021 moet de RES 1.0 opgeleverd zijn aan NP RES. Daarna werken we toe naar de RES 2.0, die op 1 juli 2023 opgeleverd moet zijn.

- **Projectleider:** Kirsten Schouten (Gorinchem)
- **Financieel:** De financiële bijdrage van het Rijk provincie betrof € 542.364 voor drie jaar.
- **Inzet:** De werkzaamheden van de projectgroep en de betrokken collega's vinden plaats binnen de bestaande formatie.
- **Risico's/bijzonderheden:** de ruimtelijke impact van de diverse mogelijkheden op het gebied van duurzame energie worden steeds duidelijker. In de concept-RES hebben globale zoekgebieden aangegeven voor grootschalige elektriciteitsopwekking en de regionale warmtebronnen in de RES regio Alblasserwaard. Wij zijn in afwachting van de aanpassing van het ruimtelijk beleid door de provincie Zuid-Holland om de mogelijkheden te kunnen realiseren.

Regionale Energiestrategie Vijfheerenlanden / U16

- **Doel:** Het realiseren van de Regionale Energiestrategie (RES) en daar uitvoering aan geven. Dit met als doel om aan de landelijke CO2-reductie doelstellingen te voldoen. (2030 49% reductie en 2050 99% reductie).
- **Deelnemers:** U16 gemeenten waaronder gemeente Vijfheerenlanden, provincie Utrecht, Stedin en waterschappen.
- **Stand van zaken:** De regio U16 heeft een conceptbod opgesteld voor de opwek van 1,8 TWh duurzame elektriciteit in 2030. Het conceptbod RES U16 is vastgesteld door de gemeenteraad van Vijfheerenlanden en is op 1 oktober 2020 naar de NPRES gestuurd. Het bod bestaat uit:
 1. Maximaal inzetten op zon op daken. Dit levert 0,5 TWh op.
 2. Windenergie. Dit levert 0,7 TWh op.
 3. Zonne-energie op land 1,0 TWh.

Hierbij wordt ook rekening gehouden met planuitval ter grootte van 0,4 TWh. De bijdrage van de gemeente Vijfheerenlanden aan de RES is vooralsnog drie windturbines en inzet grootschalig zon op dak.

De ontwerp RES maakt nog niet inzichtelijk hoeveel en welke zoekgebieden - met hoeveel potentie per gemeente - voor duurzame elektriciteit kansrijk zijn. De komende maanden werken we de inzichten verder uit en voeren we daarover in de regio verder het gesprek met regionale belanghebbenden en lokaal met inwoners en lokale belanghebbenden. We bouwen voort op de denkrichtingen met landschappelijke verbeeldingen per landschapstype. Dit om te komen tot

Projecten

ruimtelijke principes en randvoorwaarden per landschapstype. Tegelijkertijd focussen we een deel van het gesprek en verkenningen op de geïdentificeerde maatregelen.

In juni 2020 is het conceptbod RES vastgesteld door de gemeenteraad van de gemeente Vijfheerenlanden en op 1 oktober heeft de regio U16 het conceptbod naar de NPRES sturen.

Hierna zal het concept bod verder uitgewerkt worden met:

- *Energielandschappen (inpassing duurzame energie in het landschap)*
- *Inventarisatie lokale initiatieven en beleid*
- *Netinfrastructuur (door netbeheerder)*
- *Financiële participatie en lokaal eigendom*
- *Regionale aanpak zon op grote daken*
- *Onderzoek regionale bronnen en warmtevraag*
- *Bronnenstrategie*
- *Regionale warmtestrategie*

In 2021 wordt het definitieve bod vastgesteld en dit zal uiterlijk 1 juli 2021 naar het NPRES gestuurd worden.

- **Projectleider:** Noortje Beuvery.
- **Financieel:** Project vindt binnen de bestaande U16 budgetten plaats.
- **Inzet:** De werkzaamheden van de betrokken collega's vinden plaats binnen de bestaande formatie.
- **Risico's/bijzonderheden:** geen.

Bijlage: Uitvoeringsplan 2020 RMA

Het uitvoeringsplan is op 18 september 2019 ter goedkeuring aangeboden aan de colleges van Gorinchem, Molenlanden en Vijfheerenlanden. Alle colleges hebben vervolgens met dit uitvoeringsplan ingestemd. Met de strategische partners (provincies Zuid-Holland en Utrecht en het waterschap Rivierenland) zijn geen harde afspraken gemaakt maar wordt op het niveau van de opgaven en projecten afstemming gezocht.

Strategisch Thema	Nr	Maatschappelijke opgave	Bestuurlijk trekker	Ambtelijk trekker	Adm Gem	Nr	Projecten & activiteiten	Budget 2019	Uitgaven tm 1-7-19	Verw 2019	Begroting 2020 (in euro's)								Ambtelijke inzet in 2020 (in uren)																	
								2019	tm 1-7-19	2019	TOTAAL	GOR	MOL	VHL	Prov UT	Prov ZH	WatRL	Subsidies	TOTAAL	GOR	MLD	VHL														
Leefbaar en aantrekkelijk	1	LANDSCHAPSONTWIKKELING	Maks van Middelkoop	Dick Verwoert	MOL	1.1	Ondersteuning Gebiedsplatform Alblasserwaard-Vijfheerenlanden	20.500	20.500	20.500	20.500	5.469	6.701	8.330					0																	
						1.2	Ontwikkelen "landschapsuitvoeringsplan"	50.000	35.279	50.000																										
						1.3	Realiseren projecten "landschapsuitvoeringsplan"				100.000	12.500	25.000	25.000	15.000	15.000	7.500		500	100	200	200														
						1.4	Prijsvraag Eo Wijersstichting				NB	NB	NB	NB	NB	NB	NB	NB	NB	NB	NB	NB														
	2	WONEN	Ro van Doesburg	Iemke Bruseker	GOR	2.1	Werkbudget bij de uitvoering van de samenwerking en de projecten	26.200	0	26.200	26.200	6.990	8.564	10.646					825	275	275	275														
3	VERKEERSVEILIGHEID	Johan Quik	Arwin de Hoog	MOL	3.1	Project Regionaal Actieprogramma Verkeersveiligheid 2019	298.739	136.000	298.739																											
						3.2	Project Regionaal Actieprogramma Verkeersveiligheid 2020				243.094	23.567	28.061			180.872	10.594		80	40	40															
4	STEDELIJKE KERNEN																																			
5	ZORG	Lizanne Lanser	Iemke Bruseker	GOR	5.1	Samenwerking verschillende activiteiten Sociaal Domein	335.377	335.377	335.377	335.377	98.247	120.375	116.755						300	100	100	100														
						5.2	Contractmanagement WMO	114.310	46.850	114.310	114.310	35.755	43.808	34.747					0																	
Economisch krachtig	6	AGRARISCHE ECONOMIE	Teunis Jacob Slob	Marc Trouwborst	MOL	6.1	Energieproject Omgevingsdienst	0	0	0																										
						6.2	Pilotprojecten duurzame, vitale landbouw (POP3-subsidieaanvraag)	542.000	10.000	10.000	532.000		16.000	16.000				500.000	0		NB	NB														
						6.3	Vrijkomende Agrarische Bebouwing	65.000	7.500	7.500	65.000		27.500	27.500		10.000			100		50	50														
	7	MARITIEME (MAAK)INDUSTRIE	Joost van der Geest	Arjan van der Wiel	GOR	7.1	Maritieme Delta	18.000	10.000	10.000	10.000	5.000	5.000						100	50	50															
						7.2	Vervolgstappen (nnb)				NB	NB	NB	NB	NB	NB	NB		150	75	75															
	8	INNOVATIEVE NOORD-ZUID AS																																		
	9	VRIJETUJDECONOMIE	Cees Taal	Petra Kohrt	MOL	9.1	Afronding aanleg wandelroutes	0	0	0																										
						9.2	Onderhoud fiets- en wandelroutes	19.500	0	19.500	19.500	5.202	6.374	7.924																						
						9.3	Project Jan Blanken Route (fase 1 is gerealiseerd)	0	0	0																										
						9.4	Ontwikkelen regionaal beleid (mini-conferentie)				3.000	1.000	1.000	1.000					60	20	20	20														
10	BEDRIJVENTERREINEN	Huib Zevenhuizen	Jan Doorakkers	GOR	10.1	Visie-ontwikkeling verdieping opgave	0	0	18.000																											
					10.2	Meting data bedrijventerreinen en vervolgstappen				9.000	3.000	3.000	3.000					225	75	75	75															
11	ARBEIDSMARKT	Cees Taal	Sjoerd Veerman	VHL	11.1	Werkbudget arbeidsmarktregio 2019	122.000	NB	122.000																											
					11.2	Werkbudget arbeidsmarktregio 2020				45.000	15.000	15.000	15.000					180	60	60	60															
12	BEREIKBAARHEID	Joost van der Geest	Sjoerd Veerman	VHL	12.1	Uitvoering opgesteld stappenplan	0	0	0	0	0	0	0						150	50	50	50														
Klimaat robuust	13	WATERVEILIGHEID EN KLIMAATADAPTATIE	Arie Bassa	Daan Willems (klimaatadaptatie)	WSRL	13.1	Uitvoering 0-meting gemeenten (incl noordelijke drechtsteden), themasessies klimaat, stresstest ASH, voeren risicodialoog en opstellen adaptatiestrategie en investeringsagenda. - Verwachte kosten 2021: 50.000 euro (12.500 per gem)	120.000	34.750	70.000	155.000	20.000	20.000	20.000			20.000	75.000	600	200	200	200														
			Dirk Heijkoop	Dennis van der Voort (waterveiligheid)	PZH	13.2	Uitgaven in het kader van het gebiedsprogramma "Water en ruimte verbinden in de ASH"	30.000	32.200	33.000	0	0	0	0					100	20	60	20														
	14	BODEMDALING	Teunis Jacob Slob	Maureen Pesman	MOL	14.1	Pilot drukdrainage en bijdrage regionale versnelling	80.000	0	80.000	155.000	20.000	20.000	20.000	7.500	7.500	5.000	75.000	840	200	320	320														
	15	ENERGIETRANSITIE	Eelke Kraaijeveld	Kirsten Schouten	GOR	15.1	Vormgeven van een Regionale Energie Strategie (RES) Alblasserwaard	100.000	NB	100.000	NB	NB	NB						NB	NB	NB															
			Christa Hendriksen	Noortje Beuvery	VHL	15.2	Vormgeven van een Regionale Energie Strategie (RES) Vijfheerenlanden	60.000	NB	60.000	NB			NB					NB			NB														
					15.3	Vormgeven van een gezamenlijk uitvoeringsplan (Alblasserwaard, Vijfheerenlanden, noordelijke Drechtsteden)	30.000	0	0	NB	NB	NB	NB					NB	NB	NB	NB															
								2.031.626	668.456	1.375.126	1.832.981	251.730	346.383	305.902	22.500	213.372	43.094	650.000	4.210	1.265	1.575	1.370														
								Aanvraag 2019				2.031.626	315.776	416.111	438.512	122.991	218.236	20.000	500.000	5.611	1.577	1.817	2.217													

Opmerkingen

- De inzet van bestuurlijk en ambtelijk trekkers wordt niet in rekening gebracht. Door een evenredige verdeling van opgaven over de gemeenten wordt verwacht dat zich deze inzet redelijk uitmiddelt. De genoemde inzet betreft extra ambtelijke inzet tbv de opgaven.
- Dit overzicht heeft alleen betrekking op de ambtelijke inzet door de gemeenten Gorinchem, Molenlanden en Vijfheerenlanden. Inzet van overige partners wordt wel in de projecten afgesproken maar gaat aan het doel van dit overzicht voorbij.
- Dit overzicht houdt geen rekening met het doorschuiven van niet gebruikte budgetten van 2019 naar 2020.